

Frågor och svar om geoblockeringsförordningen med avseende på e-handel

RÄTTSLIGT MEDDELANDE

Varken Europeiska kommissionen eller personer som agerar på kommissionens vägnar är ansvariga för hur denna information eventuellt används.

© Europeiska unionen, 2018

Vidareutnyttjande är tillåtet om källan anges.

Policyn om vidareutnyttjande av Europeiska kommissionens handlingar regleras genom beslut 2011/833/EU

(EUT L 330, 14.12.2011, s. 39).

För utnyttjande eller kopiering av fotografier eller annat material som inte omfattas av EU:s upphovsrätt måste tillstånd begäras direkt från upphovsrättsinnehavarna.

© Omslag: Thinkstock/iStock

Detta dokument tillhandahålls av kommissionens avdelningar endast i informationssyfte. Det innehåller inte någon officiell tolkning av geoblockeringsförordningen och utgör inte ett beslut eller ställningstagande av kommissionen. Det påverkar inte eventuella beslut eller ställningstaganden från kommissionens sida eller EU-domstolens befogenhet att tolka geoblockeringsförordningen i enlighet med EU-fördragen. Detta dokument innehåller en uppdatering av det dokument med frågor och svar om geoblockeringsförordningen som utarbetades av kommissionens avdelningar och offentliggjordes den 23 mars 2018, och ersätter detta dokument.

1.	<i>Inledning</i>	4
1.1.	<i>Bakgrund</i>	4
1.2.	<i>Geoblockeringsförordningen – allmän översikt</i>	7
2.	<i>Rättigheter och skyldigheter för näringsidkare och konsumenter i praktiken</i>	10
2.1.	<i>Förordningens omfattning (artikel 1)</i>	10
2.2.	<i>Åtkomst till onlinegränssnitt (artikel 3)</i>	18
2.3.	<i>Icke-diskriminering vid åtkomst till varor eller tjänster (artikel 4)</i>	20
2.4.	<i>Förbud mot diskriminering av skäl som rör betalning (artikel 5)</i>	28
2.5.	<i>Avtal om passiv försäljning (artikel 6)</i>	31
3.	<i>Medlemsstaternas genomförande av geoblockeringsförordningen</i>	32
4.	<i>Bortom geoblockeringsförordningen – regler för e-handel</i>	37
4.1.	<i>Leverans över gränserna</i>	37
4.2.	<i>Styrning av verksamhet och fastställande av tillämplig lag och jurisdiktion</i>	41
4.3.	<i>Mini One Stop Shop (MOSS) för leverantörer av tjänster som levereras elektroniskt</i>	43
4.4.	<i>Säkra, billiga och praktiska betalningar online</i>	45
5.	<i>Bilaga: Tidslinje för genomförande av antagna åtgärder rörande e-handel</i> ...	45

1. Inledning

Syftet med detta dokument är att ge praktisk vägledning om de huvudsakliga bestämmelserna i geoblockeringsförordningen med tanke på dess ikraftträdande och den mer allmänna utvecklingen av vissa aspekter av EU:s regelverk för e-handel. Dokumentet innehåller information som kan vara användbar för i) näringsidkare som försöker anpassa sina affärsmetoder till geoblockeringsförordningen, ii) konsumenterna och kunder¹ som behöver hålla sig informerade om förordningens bestämmelser och hur de påverkar vardagsinköpen, och iii) myndigheter i medlemsstaterna som kommer att vara ansvariga för genomförandet av förordningen.

Detta dokument innehåller i synnerhet frågor och svar om de materiella bestämmelserna i förordningen (avsnitt 2) och om de genomförandeverktyg som tillhandahålls i den (avsnitt 3). I detta avseende uppdateras och utökas de svar som redan tillhandahållits i det dokument med frågor och svar som offentliggjordes den 23 mars 2018, och som ersätts av detta dokument. I dokumentet tillhandahålls även ytterligare information om vissa aspekter som är relevanta för e-handel, som inte direkt omfattas eller ändras av förordningen, men som är nära förbundna med dess tillämpning (avsnitt 4).

1.1. Bakgrund

Konsumenterna och företag – i synnerhet små och medelstora företag – är i allt högre grad intresserade av att handla i hela EU. Av internetanvändarna i EU handlade 68 % på internet under 2017². Näringsidkare vägrar dock fortfarande ofta att sälja eller leverera till kunder från andra medlemsstater utan något objektiva skäl eller att erbjuda lika fördelaktiga priser som till lokala kunder. En kommissionsundersökning visade att endast 37 % av webbplatserna gör det möjligt för kunder från andra medlemsstater att nå det sista steget fram till det tillfälle då de ska klicka på knappen för att bekräfta beställningen³. Kommissionen mottar regelbundet klagomål som rör olika behandling på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Problemet påverkar både konsumenterna och företagen när de köper in varor och tjänster för eget bruk. Det förekommer både på internet och i den fysiska världen⁴.

---

¹ I geoblockeringsförordningen avses med konsument en fysisk person som agerar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke. Med kund avses en konsument som är medborgare i eller har sin bosättningsort i en medlemsstat, eller ett företag som har sin etableringsort i en medlemsstat, och uteslutande för slutanvändning tar emot en tjänst eller köper en vara, eller avser att göra detta, inom unionen.

² Index för den digitala ekonomin och det digitala samhället 2018, se <http://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

³https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en

⁴ För mer data som underbygger analysen av geoblockeringsförordningen, se det gemensamma forskningscentrumets tekniska rapport om EU:s digitala inre marknad och dess roll i EU:s ekonomiska verksamhet (<https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/JRC98723.pdf>), det gemensamma forskningscentrumets och institutet för framtidsstudiers undersökning från 2015 med anonyma kundbesök (GfK:s undersökning med anonyma kundbesök) (https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en), Europeiska kommissionens offentliga samråd från 2015 om geoblockering och andra geografiskt baserade restriktioner vid handel och informationsåtkomst i EU (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-geo-blocking-and-other-geographically-based-restrictions-when-shopping-and>), samt den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget till förordning

Förordning (EU) 2018/302 (nedan kallad *geoblockeringsförordningen* eller *förordningen*)⁵ syftar till att ge konsumenterna och företagen på EU:s inre marknad fler möjligheter. I synnerhet åtgärdar den problemet med att en del kunder inte kan köpa varor och tjänster från näringsidkare i andra medlemsstater på grund av sin nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

Geoblockering avser metoder som används av onlineförsäljare för att begränsa onlineförsäljning över gränserna på grundval av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Sådana geoblockeringsmetoder innebär att neka åtkomst till webbplatser från andra medlemsstater och/eller situationer i vilka åtkomst till en webbplats är tillåten, men där den utländska kunden förhindras från att slutföra köpet eller ombes betala med ett debet- eller kreditkort från ett visst land. Geodiskriminering sker också vid inköp av varor och tjänster offline, t.ex. när konsumenterna är fysiskt närvarande i en näringsidkares lokaler men antingen hindras från att få tillgång till en produkt eller tjänst eller erbjuds olika villkor på grund av sin nationalitet eller hemvist. I förordningen fastställs direkt tillämpliga bestämmelser som syftar till att förhindra dessa metoder i särskilda situationer där det inte finns någon objektiv motivering för olika behandling på grundval av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

Förordningen måste ses mot bakgrund av det allmänna åtgärds paketet för e-handel som har lagts fram av kommissionen och stärker dess inverkan. Kommissionen lade den 25 maj 2016 fram ett övergripande åtgärds paket för att främja potentialen hos den gränsöverskridande e-handeln i Europa som en förutsättning för en fullt ut fungerande digital inre marknad. Huvudsyftet med paketet var att bryta ner hinder för gränsöverskridande onlineverksamhet och fastställa ett övergripande regelverk för e-handel med sikte på tre mål: i) säkerställa bättre åtkomst till varor och tjänster som erbjuds online, ii) bygga upp konsumenternas tillit och erbjuda större förutsebarhet för företag, iii) minska transaktionskostnaderna och den administrativa bördan för företag vid gränsöverskridande handel online. Paketet bestod av en uppsättning inbördes förbundna åtgärder som förstärkte varandra och utgjorde en verklig förändring i europeernas möjligheter att använda e-handel på ett ändamålsenligt sätt. Ett betydande antal av dessa initiativ har redan antagits av medlagstiftarna, däribland följande:

- Nya regler för att minska den momsrelaterade administrativa bördan för gränsöverskridande transaktioner⁶ antogs i december 2017. Från den 1 januari 2021 kommer dessa regler att förenkla uppbörden av moms när konsumenterna köper varor och tjänster online från en annan medlemsstat eller ett tredjeland genom att införa möjligheten för leverantörerna att använda den enda kontaktpunkten för moms (VAT One Stop Shop).

---

om åtgärder mot geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden (http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15953)

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG.

⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/digital-single-market-modernising-vat-cross-border-e-commerce_en

- Förordningen om konsumentskyddssamarbete⁷ har reviderats och kommer att ersättas av den nya förordningen om konsumentskyddssamarbete, förordning (EU) 2017/2394⁸, från och med den 17 januari 2020. Nätverket för konsumentskyddssamarbete gör det möjligt för nationella myndigheter i EU- och EES-länderna att samarbeta för att gemensamt åtgärda överträdelser av konsumenträtten på den inre marknaden när ett problem inbegriper näringsidkare och konsumenter i olika länder. När det gäller relationer mellan näringsidkare och konsumenter underlättas genomförandet av geoblockeringsförordningen därför av förordningen om konsumentskyddssamarbete, som omfattar överträdelser som har inträffat, håller på att inträffa eller sannolikt kommer att inträffa och som därmed skadar konsumenternas kollektiva intressen.
- En ny förordning⁹ antogs om gränsöverskridande paketleveranstjänster som syftar till att göra priserna för dessa tjänster mer översiktliga och överkomliga i pris och att öka tillsynen över EU:s paketmarknad. Förordningen kommer att främja e-handeln genom att göra det lättare för konsumenter och företag, i synnerhet små och medelstora företag, att med tillförsikt köpa och sälja produkter och tjänster online i hela EU.
- Som en del av den pågående moderniseringen av EU:s ram för upphovsrätt har nya regler antagits¹⁰ om portabiliteten för innehållstjänster online som kommer att göra det möjligt för EU-medborgarna att resa med det digitala innehåll – t.ex. streaming eller nedladdning av filmer, sportsändningar, musik, e-böcker och spel – som de abonnerar på hemma.

Dessutom har kommissionen antagit flera lagförslag som för närvarande håller på att diskuteras av medlagstiftarna under lagstiftningsförfarandets gång, däribland följande:

- Enligt de digitala avtalsreglerna¹¹ har kommissionen antagit lagförslag för att harmonisera de huvudsakliga obligatoriska konsumenträttigheter som är tillämpliga på tillhandahållandet av digitalt innehåll och digital försäljning av varor. När dessa rättsakter har antagits bör de minska de kostnader som härrör från avtalsrättsliga skillnader, skapa större rättssäkerhet för företag och hjälpa konsumenter att få ut så mycket som möjligt av att handla i hela EU.
- Den 11 april 2018 antog kommissionen två förslag till direktiv¹² på området konsumentskydd (En nya giv för konsumenterna) som syftar till att förbättra

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete") Text av betydelse för EES (EUT L 364, 9.12.2004, s. 1).

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (Text av betydelse för EES) (EUT L 345, 27.12.2017, s. 1).

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/644 av den 18 april 2018 om gränsöverskridande paketleveranstjänster.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1128 av den 14 juni 2017 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/contract-rules/digital-contracts/digital-contract-rules_sv

¹² Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gruppansvar för att skydda konsumenters kollektiva intressen, och om upphävande av direktiv 2009/22/EG (COM(2018) 184 final) och Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993, Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU vad gäller bättre tillsyn och modernisering av EU:s

efterlevnaden av EU:s konsumentskyddslagstiftning, i synnerhet genom att införa mekanismer för kollektiv prövning. Förslagen moderniserar också EU:s konsumentlagstiftning mot bakgrund av marknadsutvecklingen, t.ex. om ingående av avtal på internetbaserade marknadsplatser. Sist men inte minst minskar dessa förslag bördan på företag på särskilda områden, såsom ångerrätten när det gäller begagnade varor.

- En förordning som främjar rättvisa och insyn för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster har också föreslagits¹³ – den syftar till att säkerställa en rättvis, tillförlitlig och förutsägbar miljö för den digitala onlineekonomin. När de har antagits kommer de nya reglerna att säkerställa ett rättvist och innovationsdrivet ekosystem för den onlinebaserade plattformsekonomin. De kommer också att balansera tillväxten av onlineplattformar och sökmotorer med behovet att skydda små och medelstora företagsanvändare i EU genom att inrikta sig på insyn och nya alternativ för prövning. Det observatorium som föreskrivs i denna förordning och stöds av en grupp av oberoende experter kommer att på nära håll övervaka den onlinebaserade plattformsekonomin och ge kommissionen råd om behovet av framtida initiativ.
- Ett underlättande av åtkomsten till audiovisuella tjänster över gränserna har varit en av de prioriteringar som har identifierats inom ramen för kommissionens strategi för den digitala inre marknaden i EU¹⁴. Under 2016 lade kommissionen fram ett förslag på uppdaterade EU-regler för audiovisuella medier¹⁵ om vilka en politisk överenskommelse hade nåtts¹⁶. Andra lagförslag¹⁷ som har att göra med moderniseringen av EU:s upphovsrättsregler går för närvarande genom lagstiftningsprocessen, och syftar till att tillhandahålla mer onlineinnehåll över gränserna.

Samspelet mellan en del av dessa åtgärder och geoblockeringsförordningen, såväl som en tabell som sammanfattar tidslinjen för genomförandet, beskrivs i närmare detalj i avsnitt 4 i och bilagan till detta dokument.

1.2. Geoblockeringsförordningen – allmän översikt

I förordningen föreskrivs en skyldighet att behandla kunder inom EU (inklusive konsumenter och andra slutanvändare) på samma sätt när de befinner sig i samma situation, oberoende av deras nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

---

konsumentskyddsregler (COM(2018) 185 final). Läs mer här: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/consumers/review-eu-consumer-law-new-deal-consumers_en.

¹³ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (COM(2018) 238 final).

¹⁴ COM(2015) 192 final.

¹⁵ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster, mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (COM(2016) 287 final).

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3567_sv.htm

¹⁷ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden – (COM(2016) 593), Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av bestämmelser för utövandet av upphovsrätt och närstående rättigheter tillämpliga på vissa av programföretagens onlinesändningar och vidareändringar av tv- och radioprogram (COM(2016) 594 final).

Vilka är de huvudsakliga delarna av geoblockeringsförordningen?

- **Försäljning av varor och tjänster**

I artikel 4 i förordningen definieras vissa situationer där det inte förekommer något motiverat skäl för geoblockering eller andra former av diskriminering på grundval av nationalitet, bostättningsort eller etableringsort. I sådana situationer har kunder från en annan medlemsstat samma åtkomst och möjlighet att förvärva varor och tjänster som lokala kunder. Dessa situationer är följande:

- Försäljning av varor utan leverans utanför det område som betjänas av näringsidkaren.
  - En kund köper varor, till exempel hemelektronik, kläder, idrottskläder eller böcker, som näringsidkaren inte levererar till kundens medlemsstat. Sådana kunder har rätt till leverans i den medlemsstat där näringsidkaren erbjuder leverans på samma sätt som lokala kunder.

Exempel: En belgisk kund vill köpa en kamera och hittar bästa erbjudandet på en tysk webbplats, som dock endast erbjuder leverans-/hämtningsställen i Tyskland eller hämtning i näringsidkarens lokaler. Kunden har rätt att beställa varan och hämta den i näringsidkarens lokaler eller ha dem levererade till en annan adress/ett annat hämtningsställe i Tyskland, precis som vilken annan tysk kund som helst.

- Försäljning av tjänster som levereras elektroniskt
  - En kund vill ha åtkomst till och köpa en tjänst som levereras elektroniskt, till exempel molntjänster, datalagringstjänster eller webbhotell, från en näringsidkare som är etablerad i en annan medlemsstat. Sådana kunder har rätt att göra detta på samma sätt som lokala kunder.

Exempel: En bulgarisk kund vill köpa webbhotellstjänster till sin webbplats från ett spansk företag. Hon kommer att ha åtkomst till och kan köpa denna tjänst på samma villkor som spanska kunder, dvs. utan att behöva betala ett annat nettopris (dvs. exklusive moms) jämfört med en spansk kund.

- Försäljning av tjänster som tillhandahålls på en särskild fysisk plats
  - En kund köper en tjänst som tillhandahålls i näringsidkarens lokaler eller på en fysisk plats där näringsidkaren är verksam, om lokalerna eller platsen är i en annan medlemsstat än i kundens. Denna kategori omfattar tjänster såsom till exempel konsertbiljetter, inkvartering eller bilhyra. I denna situation har kunden också rätt att bli behandlad på samma sätt som medborgare/bosatta i näringsidkarens land.

Exempel: En italiensk familj besöker en fransk nöjespark och vill dra nytta av biljetter med familjerabatt. Den italienska familjen kommer att kunna köpa biljetter på samma sätt som franska familjer.

I ovanstående fall är geoblockering eller andra typer av geografiskt baserad olika behandling endast möjlig i exceptionella situationer som definieras i förordningen, dvs. när det enligt ett

EU-rättsligt eller nationellt rättsligt krav (i enlighet med EU-lagstiftningen) krävs att näringsidkaren blockerar åtkomsten till de varor eller tjänster som erbjuds.

För onlinetjänster som har att göra med icke-audiovisuella verk som skyddas av upphovsrätten (såsom e-böcker, videospel, musik och mjukvara) gäller enligt förordningen inte bestämmelsen om icke-diskriminering – dvs. skyldigheten att ge utländska kunder åtkomst till och låta dem dra nytta av samma erbjudanden som lokala kunder. Möjligheten att utöka omfattningen även till dessa tjänster kommer dock att ingå i den översyn som ska utföras två år efter förordningens ikraftträdande. Andra regler i förordningen, såsom de som förbjuder diskriminerande hinder för åtkomst till onlinegränssnitt och omdirigering utan kundens förhandsmedgivande, såväl som diskriminering av skäl som rör betalning, gäller dock redan för dessa tjänster.

- **Åtkomst till webbplatser**

Artikel 3 i förordningen förbjuder blockering av åtkomst till webbplatser och omdirigering utan kundens förhandsmedgivande. Detta ökar insynen i prissättningen genom att göra det möjligt för kunder att få åtkomst till olika nationella webbplatser. Denna bestämmelse gäller också för icke-audiovisuella tjänster som tillhandahålls elektroniskt, såsom e-böcker, musik, spel och mjukvara.

Exempel: En irländsk kund vill ha åtkomst till den italienska versionen av en onlineklädfärs webbplats. Även om hon skriver in webbadressen för den italienska webbplatsen blir hon omdirigerad till den irländska webbplatsen. Efter den 3 december 2018 kräver en sådan omdirigering kundens uttryckliga medgivande. Även om kunden ger sin tillåtelse till att bli omdirigerad bör den ursprungliga version som hon försökte besöka dessutom förbli åtkomlig.

- **Icke-diskriminering vid betalningar**

Näringsidkare kan acceptera vilka betalningsmetoder de vill, men förordningen innehåller en särskild bestämmelse (artikel 5) om icke-diskriminering i fråga om det utbud av betalningsmedel som de godtar. Den omfattar situationer där olika behandling är ett resultat av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, den plats där betalkontot finns, betaltjänstleverantörens etableringsort eller betalningsinstrumentets utfärdandeort.

Olika behandling är förbjuden om följande tre villkor är uppfyllda:

- Betalningarna görs i form av elektroniska transaktioner via girering, autogirering eller ett kortbaserat betalningsinstrument av samma betalmärke och kategori.
- Autentiseringskraven är uppfyllda.
- Betalningarna görs i en valuta som näringsidkaren godtar.

Exempel: En tysk näringsidkare accepterar kreditkort av ett visst märke och direkta banköverföringar för inköp på näringsidkarens webbplats. Näringsidkaren har dock vägrat betalningar som görs med kreditkort av samma märke som är utfärdade i Österrike och gireringar från österrikiska banker. Geoblockeringsförordningen förbjuder nu denna praxis.

Denna bestämmelse bör förstås mot bakgrund av 2012 års förordning om det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa)¹⁸, som föreskriver att konsumenterna kan använda sina debetkort när de handlar utomlands för att göra betalningar i euro precis som de skulle i sitt hemland.

2. Rättigheter och skyldigheter för näringsidkare och konsumenterna i praktiken

Syftet med detta avsnitt är att hjälpa näringsidkare och kunder bättre förstå de rättigheter och skyldigheter som härrör från geoblockeringsförordningen.

2.1. Förordningens omfattning (artikel 1)

2.1.1. Vilket är förhållandet mellan geoblockeringsförordningen och tjänstedirektivet?

Förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, som också omfattar indirekt diskriminering, är en allmän princip i unionsrätten som fastställs i artikel 18 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 21.2 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, såväl som i de särskilda bestämmelserna i EUF-fördraget om friheter på den inre marknaden.

Vad gäller tillhandahållande av tjänster specificeras denna allmänna princip i synnerhet i artikel 20.2 i tjänstedirektivet¹⁹, enligt vilket medlemsstaterna ska se till att de allmänna villkoren för åtkomst till en tjänst som görs tillgänglig för allmänheten i stort av tillhandahållaren inte innehåller diskriminerande bestämmelser som avser mottagarens nationalitet eller bostadsort, men utan att utesluta möjligheten att tillhandahålla skillnader i villkoren för åtkomst om dessa skillnader är direkt motiverade av objektiva kriterier. Tillämpning av icke-diskrimineringsprincipen på det sätt som specificeras i denna artikel beror på en bedömning från fall till fall av näringsidkarens metoder. Objektiva motiveringar kan till exempel avse avsaknad av de immateriella rättigheter som krävs på ett visst territorium, ytterligare kostnader på grund av avståndet i fråga eller de tekniska särdragen för tillhandahållandet av tjänsten, eller olika marknadsförhållanden, såsom en högre eller lägre efterfrågan som påverkas av säsongen, olika semesterperioder i medlemsstaterna och prissättningen hos olika konkurrenter²⁰. Denna artikel förblir tillämplig på situationer som inte omfattas av geoblockeringsförordningen.

I de situationer som omfattas av geoblockeringsförordningen kommer, å andra sidan, de särskilda bestämmelser som förordningen innehåller att ha företräde framför artikel 20.2 i tjänstedirektivet. Både företag och konsumenterna kommer att dra nytta av större rättssäkerhet i fråga om dessa särskilda metoder som inte kan motiveras under några förhållanden.

---

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/consumer-finance-and-payments/payment-services/single-euro-payments-area-sepa_en

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

²⁰ En förklarande förteckning över potentiella motiveringar för olika behandling ingår i skäl 95 i direktiv 2006/123/EG. Ytterligare indikationer om tillämpningen av artikel 20.2 ingår i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar med titeln *With a view to establishing guidance on the application of Article 20(2) of Directive 2006/123/EC on services in the internal market ('the Services Directive')* (I syfte att fastställa vägledning om tillämpningen av artikel 20.2 i direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet)), SWD(2012)146, som finns på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=SWD:2012:0146:FIN>.

Förordningen förhindrar näringsidkare från att diskriminera i de särskilda situationer som omfattas, utan behov av att utföra en bedömning från fall till fall av näringsidkarens affärsmetoder, och ger således rättssäkerhet och förbättrar genomförbarheten.

2.1.2. Omfattar förordningen försäljning både online och offline?

Förordningen beskriver vissa situationer när olika behandling kan motiveras. Dessa situationer inbegriper försäljning av varor och tjänster både online och offline, såväl som fall när dessa två kanaler är integrerade (försäljning via flera kanaler).

Exempel: Biljetter till en nöjespark kan köpas i förväg online eller på dagen i fråga vid ingången. I båda fallen förbjuds enligt geoblockeringsförordningen tillämpning av olika allmänna villkor på grundval av kundens nationalitet eller hemvist. Även affärsmetoder som i praktiken förhindrar kunder från vissa medlemsstater att ha åtkomst till försäljning online eller offline förbjuds. Detta påverkar inte eventuella olika villkor som tillämpas av näringsidkaren på offlineförsäljning jämfört med onlineförsäljning i allmänhet, under förutsättning att dessa tillämpas oberoende av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort (såsom till exempel sänkta priser för förhandsbokningar online).

2.1.3. Gäller förordningen inhemsk försäljning? Vilka är de rent interna situationer i vilka denna förordning inte gäller?

Förordningen gäller inte för en situation som i alla avseenden begränsas till en enda medlemsstat, såsom när alla relevanta aspekter av transaktionen i fråga begränsas till en enda medlemsstat (s.k. rent interna situationer). Detta betyder att förordningen gäller när transaktionen har en gränsöverskridande aspekt. Följande aspekter kan beaktas: i) kundens eller näringsidkarens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, ii) platsen för utförandet, iii) det betalningsmedel som används vid transaktionen eller (iv) användningen av ett onlinegränssnitt. Däremot betyder det inte att en leverans av en vara eller tjänst nödvändigtvis bör äga rum i en annan medlemsstat än den i vilken näringsidkaren är etablerad.

Exempel: I frånvaro av ett gränsöverskridande element skulle geoblockeringsförordningen inte gälla för en transaktion mellan en näringsidkare som är etablerad i Estland och en konsument som är medborgare och bosatt i Estland, och som vill få åtkomst till den estniska versionen av näringsidkarens webbplats, köpa en tjänst och betala för den med sitt estniska bankkort.

2.1.4. Vilka sektorer omfattas inte av förordningen?

Enligt artikel 1 omfattar förordningen inte de typer av verksamhet som avses i artikel 2.2 i tjänstedirektivet, som inte omfattas av det direktivet. De tjänster som inte omfattas är bland annat följande:

– **Tjänster på transportområdet.** Dessa tjänster omfattas inte av förordningen, i synnerhet med tanke på att den befintliga EU-lagstiftning om transport²¹ som avses i skäl 9 i

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (artikel 23), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (artikel 4), Europaparlamentets och rådets

förordningen redan uttryckligen förbjuder diskriminering av den typ som avses här för tre transportslag: flygbiljetter, buss- och långfärdsbusstransport och vattenburen transport. Som en del av den pågående översynen av regler för tågresenärers rättigheter har kommissionen infört en liknande typ av förbud i sitt omarbetade förslag till förordning om tågresenärers rättigheter och skyldigheter²². Paketresor och sammanlänkade researrangemang, i den mening som avses i direktiv 2015/2302²³, omfattas av förordningen.

– **Finansiella tjänster/finansiella tjänster till privatpersoner.** Finansiella tjänster omfattas inte av förordningen. Detta följer av det faktum att förordningen inte omfattar verksamhet som inte heller omfattas av tjänstedirektivet (direktiv 2006/123/EG), enligt vilket finansiella tjänster, inklusive betalningstjänster, faller utanför direktivets tillämpningsområde. I detta avseende tydliggör skäl 8 i förordningen vidare att åtkomst till finansiella tjänster för privatpersoner inte omfattas, utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 5 i förordningen när det gäller icke-diskriminering av skäl som rör betalning. Denna bestämmelse reglerar inte åtkomsten till (finansiella) tjänster som sådana utan förbjuder snarare diskriminering med avseende på utbudet av betalningsmedel som godkänns av näringsidkare.

– **Audiovisuella tjänster.** Audiovisuella tjänster omfattas inte av förordningen. I skäl 8 i förordningen specificeras att audiovisuella tjänster, inklusive tjänster vars främsta syfte är att ge åtkomst till sändningar av idrottsevenemang och som tillhandahålls på grundval av exklusiva territoriella licenser, är undantagna från förordningens tillämpningsområde

Den första kortsiktiga översynen av geoblockeringsförordningen och dess omfattning
I artikel 9 i förordningen tillhandahålls en översynsklausul som föreskriver att kommissionen regelbundet ska rapportera till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om sin utvärdering av förordningen. I förordningen planeras en första översyn redan senast den 23 mars 2020. Denna första översyn ska i synnerhet utföras för att bedöma omfattningen av förordningen (inklusive sektorer som inte omfattas av tjänstedirektivet, såsom audiovisuella tjänster och transporttjänster) och omfattningen av den icke-diskrimineringsskyldighet som fastställs i artikel 4. Syftet är att bedöma huruvida det även ska omfatta tjänster som levereras elektroniskt och som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk (såsom strömning eller nedladdning av musik, e-böcker, nedladdning av videospel eller onlinevideospel)²⁴.

2.1.5. Omfattas speltjänster av förordningen?

Geoblockeringsförordningen gäller inte för spelverksamhet i enlighet med dess artikel 1.3. Speltjänster omfattas i själva verket inte heller av tjänstedirektivet (artikel 2.2). Medlemsstaterna kan reglera dessa tjänster under förutsättning att de följer reglerna om den inre marknaden i enlighet med vad som fastställts i fördraget och enligt EU-domstolens tolkning.

---

förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (artikel 4).

²² Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (omarbeting), (COM(2017) 548 final) (artikel 5).

²³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 av den 25 november 2015 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG (EUT L 326, 11.12.2015, s. 1).

²⁴ Se i detta avseende det förtydligande som tillhandahålls i kommissionens förklaring som offentliggjordes jämte geoblockeringsförordningen.

2.1.6. Gäller förordningen även flygbiljetter?

Nej, denna förordning gäller inte för tjänster på transportområdet. Som nämndes ovan är dock diskriminering i många fall redan förbjudet enligt den befintliga EU-lagstiftningen om transporter. Till exempel förbjuds diskriminering på grundval av kundens nationalitet eller bosättningsort på området lufttrafik enligt förordning (EG) nr 1008/2008²⁵. Enligt de allmänna principerna i EUF-fördraget förbjuds även diskriminering på grundval av nationalitet, inklusive indirekta former på grundval av bosättningsort eller etableringsort.

2.1.7. Vilken är förordningens territoriella omfattning?

Förordningen gäller för alla näringsidkare som erbjuder sina varor eller tjänster till konsumenter i EU, oberoende av om de är etablerade i EU eller i ett tredjeland. Av denna anledning omfattas därför näringsidkare som är etablerade i tredjeländer och som är verksamma i EU av denna förordning.

2.1.8. Gynnar förordningen alla kunder i Europa? Vad gäller för tredjelandskunder i Europa?

I den mening som avses i förordningen betyder begreppet *kund* ”en konsument som är medborgare i eller har sin bosättningsort i en medlemsstat, eller ett företag som har sin etableringsort i en medlemsstat, och uteslutande för slutanvändning tar emot en tjänst eller köper en vara, eller avser att göra detta, inom unionen”.

Med andra ord gäller förordningen tillhandahållande av varor eller tjänster till medborgare eller bosatta i samtliga EU-medlemsstater. Som ett resultat av detta kommer även tredjelandsmedborgare som är bosatta i EU att gynnas av förordningen inom EU.

2.1.9. Kommer denna förordning att gälla för Förenade kungariket efter Brexit?

För information om geoblockeringsförordningen och Brexit, se Tillkännagivande till berörda aktörer om Förenade kungarikets utträde och EU-reglerna om geoblockering av den 21 mars 2018²⁶.

2.1.10. Gäller denna förordning för Schweiz?

Schweiz är ett tredjeland, dvs. inte en EU-medlemsstat. EU-rätten gäller för Schweiz endast på grundval av bilaterala avtal. Geoblockeringsförordningen är därför inte direkt tillämplig på kunder i Schweiz. Detta påverkar inte tillämpningen av de allmänna icke-diskrimineringsskyldigheter rörande fysiska personer som gäller för förhållanden mellan EU och Schweiz enligt befintliga internationella avtal. Som förklarades ovan kommer

---

²⁵ Enligt artikel 23 i förordning 1008/2008 ”ska tillgång till de passagerarpriser och fraktpriser som är tillgängliga för allmänheten för lufttrafik från en flygplats som befinner sig på en medlemsstats territorium och på vilken fördraget är tillämpligt, ges utan någon diskriminering på grundval av kunders nationalitet eller bosättningsort, eller på grundval av lufttrafikföretagsombudets eller annan biljettförsäljares etableringsort inom gemenskapen”.

²⁶ Se: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/notice_to_stakeholders_brexit_geoblocking_final.pdf

förordningen dock också att gälla för näringsidkare som är etablerade i tredjeländer men som är verksamma i EU.

2.1.11. Gäller denna förordning för enskilda som ibland säljer begagnade varor online?

Förordningen gäller för näringsidkare. Enligt definitionen i förordningen är en näringsidkare ”en fysisk eller juridisk person [...] som agerar för ändamål som faller inom ramen för dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke”. En person som ibland säljer begagnade varor online, utanför sitt yrke eller sin näringsverksamhet, omfattas inte av denna förordning. En näringsidkare som säljer begagnade varor online som en del av sin ekonomiska verksamhet skulle dock omfattas av den.

2.1.12. Är förordningen endast tillämplig på situationer som rör transaktioner mellan företag och konsumenter eller även på situationer som rör transaktioner mellan företag?

Reglerna för geoblockeringsförordningen gäller i princip både transaktioner mellan företag och konsumenter och mellan företag, i den mån de senare sker på grundval av allmänna villkor för åtkomst (dvs. de är inte individuellt förhandlade) och transaktionens enda syfte är slutanvändning (dvs. den görs utan avsikt att sälja varan eller tjänsten vidare, omvandla den, bearbeta den, hyra ut den eller lägga ut den på underentreprenad).

Exempel: En finsk advokatbyrå letar efter en ny leverantör av backup- och molnlagringstjänster och har hittat ett lockande erbjudande från en estländsk leverantör. Denna transaktion skulle omfattas av geoblockeringsförordningen.

2.1.13. Hur kan en näringsidkare fastställa om ett köp görs uteslutande för slutanvändning?

Förordningen gäller inte när varorna eller tjänsterna köps in för skäl annat än uteslutande för slutanvändning, dvs. om de avses att säljas vidare, omvandlas, bearbetas, hyras ut eller läggs ut på underentreprenad. I förordningen föreskrivs inte särskilda sätt på vilka man i förväg kan fastställa om skälet för en transaktion uteslutande är slutanvändning. I detta avseende anges i förordningen att den inte påverkar tillämpningen av de icke-diskriminerande metoder som används av näringsidkare i syfte att begränsa transaktioner eller upprepade transaktioner för att hindra företag från att köpa kvantiteter som överstiger deras interna behov. Förordningen tillåter därför att näringsidkare använder lämpliga metoder för att se till att varorna eller tjänsterna köps in i syfte att slutanvändas.

Exempel: En stormarknad har ett erbjudande om storbilds-tv. För att begränsa erbjudandet till slutanvändare får köparna endast köpa tre tv-apparater var. Sådana begränsningar kan vara förenliga med geoblockeringsförordningen.

2.1.14. I vilken mån omfattas internetbaserade marknadsplatser av skyldigheterna i denna förordning?

Internetbaserade marknadsplatser, där till exempel varor eller tjänster säljs av tredjeparter, omfattas av bestämmelserna i geoblockeringsförordningen när de agerar i egenskap av näringsidkare i den mening som avses i förordningen.

I vissa fall agerar inte internetbaserade marknadsplatser som näringsidkare själva, utan snarare i ett annat företags namn eller på ett annat företags vägnar. Detta andra företag räknas då som näringsidkare. I sådana fall är det det andra företaget som omfattas av reglerna i förordningen, inte den internetbaserade marknadsplatsen i sig.

Exempel: En internetbaserad marknadsplats säljer sina egna varor och är även värd för andra näringsidkare som säljer genom samma webbplats. Vid tillämpningen av denna förordning fungerar marknadsplatsen som en näringsidkare först och främst med avseende på köparna av dess egna varor. Den kan även anses som näringsidkare med avseende på att andra näringsidkare säljer genom dess webbplats och därmed får åtkomst till marknadsplatsens tjänster (såsom webbhotelltjänster). Å andra sidan är en näringsidkare som säljer till slutanvändaren genom en internetbaserad marknadsplats i sig en näringsidkare som omfattas av denna förordning.

2.1.15. Får näringsidkare diskriminera i alla situationer som inte omfattas av denna förordning?

Nej. Förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, som också omfattar indirekt diskriminering, är en allmän princip i unionsrätten som fastställs i artikel 18 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och i artikel 21.2 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, såväl som i de särskilda bestämmelserna i EUF-fördraget om friheter på den inre marknaden. Dessutom kan nationella regler som införlivar artikel 20.2 i tjänstedirektivet vara tillämpliga på situationer som inte omfattas av denna förordning. Enligt denna bestämmelse bör medlemsstaterna se till att de allmänna villkoren för åtkomst till en tjänst som görs tillgänglig för allmänheten i stort av tillhandahållaren inte innehåller diskriminerande bestämmelser som avser mottagarens nationalitet eller bosättningsort. Detta bör inte utesluta möjligheten att införa skillnader i villkoren för åtkomst om dessa skillnader direkt kan motiveras av objektiva kriterier. I vissa fall kan även sektorsspecifik lagstiftning (t.ex. på området transport²⁷ eller hälsa²⁸) vara tillämplig.

2.1.16. Vad betyder tjänster som levereras elektroniskt i praktiken?

Begreppet tjänster som levereras elektroniskt, vilket definieras i artikel 2.1 i förordningen²⁹, härrör från och bör stämma överens med den definition som fastställs i

²⁷ Se till exempel förordningarna (EG) nr 1008/2008, (EU) nr 1177/2010 och (EU) nr 181/2011 med avseende på luftburen och maritim passagerartransport samt passagerartransport med buss.

²⁸ Se till exempel artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU av den 9 mars 2011 om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård.

²⁹ "[T]jänster som tillhandahålls via internet eller ett elektroniskt nätverk och som till sin natur är sådana att leveransen i allt väsentligt är automatiserad, kräver ett minimalt mått av mänsklig inblandning och inte kan utföras i avsaknad av informationsteknik."

genomförandeförordning (EU) nr 282/2011³⁰. Vederbörlig hänsyn bör tas till de närmare specifikationer som ingår i denna rättsakt, såväl som i direktiv 2006/112/EG (momsdirektivet), vilket tydliggörs i skäl 14 i geoblockeringsförordningen. Notera dessutom att, som nämntes ovan, audiovisuella tjänster som levereras elektroniskt inte ingår i förordningens tillämpningsområde (se även fråga 2.1.4).

I praktiken utgör följande tjänster exempel på tjänster som levereras elektroniskt och som omfattas av skyldigheterna i förordningen: molntjänster, datalagringstjänster, webbhotell, brandväggar, sökverktyg och internetkataloger, tillhandahållande av webbplatser, underhåll av program och utrustning på distans samt systemadministration på distans.

Andra icke-audiovisuella tjänster som levereras elektroniskt, och som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk (inklusive åtkomst till och/eller nedladdning av e-böcker, mjukvara, inklusive uppdateringar, strömning av musik och onlinevideospel) omfattas av samtliga bestämmelser i förordningen, förutom den skyldighet att inte diskriminera som fastställs i artikel 4 (dvs. förbudet mot olika villkor på grundval av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, se även fråga 2.1.18).

2.1.17. Behöver en näringsidkare skapa särskilda ”uppdelade” erbjudanden för medborgarna eller de som är bosatta i en annan medlemsstat om näringsidkaren tillhandahåller varor eller tjänster i kombination med tjänster som inte omfattas av förordningen?

Nej, en näringsidkare behöver inte ”dela upp” paket av varor eller tjänster för att följa förordningen. I ett sådant fall kommer dock hela paketet att omfattas av reglerna i förordningen, om en särskild del av paketet omfattas. Om näringsidkaren delar upp varor eller tjänster och de omfattas av förordningen är näringsidkaren fri att fastställa priset och villkoren för sådana varor och tjänster under förutsättning att näringsidkaren inte tillämpar diskriminerande villkor på grundval av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

Exempel: En näringsidkare tillhandahåller ett paket som består av åtkomst/nedladdning av audiovisuella tjänster och en webbhotelltjänst till ett kampanjpris. Näringsidkaren kan därför följa förordningen antingen genom att sälja hela paketet till utländska kunder till kampanjpriset eller genom att tillhandahålla endast webbhotelltjänsten till dem, till exempel om denna tjänst erbjuds separat av samma näringsidkare. I det senare fallet kan näringsidkaren dock inte sätta ett annat pris³¹ på den separata tjänsten jämfört med det pris som tillämpas för inhemsk försäljning.

2.1.18. I vilken mån omfattas icke-audiovisuella innehållstjänster som skyddas av upphovsrätten av denna förordning?

Tillhandahållandet av (icke-audiovisuella) upphovsrättsskyddade innehållstjänster (såsom e-böcker, onlinemusik, mjukvara och videospel) omfattas inte av förordningens förbud mot att tillämpa olika allmänna villkor för åtkomst på grundval av kundens nationalitet,

³⁰ Rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt.

³¹ Priset i detta exempel är exklusive tillämpbar moms.

bosättningsort eller etableringsort, inklusive vägran att tillhandahålla sådana tjänster till kunder från andra medlemsstater i de särskilda fall som förtecknas i artikel 4.

Dessa tjänster omfattas fortsatt av alla bestämmelser i geoblockeringsförordningen med undantag för artikel 4, däribland förbudet att blockera eller begränsa åtkomsten till onlinegränssnitt på grundval av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Detta betyder att en näringsidkare som tillhandahåller dessa tjänster inte kan förhindra kunder från att ha åtkomst till olika versioner av näringsidkarens webbplats, handelsplats eller appbutik, och kan inte omdirigera dem utan deras uttryckliga medgivande på grundval av kriterier som bygger på kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort (inklusive indirekta kriterier såsom IP-adress eller kundens betalningsuppgifter).

Om dessa tjänster tillhandahålls över gränserna, oberoende av om de undantas från artikel 4 i förordningen eller inte, förhindras dessutom näringsidkaren från att diskriminera mot elektroniska betalningsmetoder på grundval av ”nationalitet”, dvs. på grund av att ett kredit- eller debetkort som ingår i en godkänd kategori eller är av ett godkänt märke har utfärdats i en annan medlemsstat, eller på grund av att en autogirering eller girering utförs via en bank från en annan medlemsstat (under förutsättning att den valuta som används accepteras av näringsidkaren).

I förordningen föreskrivs en översyn inom två år efter dess ikraftträdande. Denna översyn ska inriktas på en bedömning av förordningens tillämpningsområde, inklusive de ovannämnda begränsningarna av tillämpningen av artikel 4 på denna typ av tjänster.

Exempel: Ett företag i Rumänien som distribuerar mjukvara som skyddas av upphovsrätten i flera medlemsstater kan fortfarande vägra att sälja dessa tjänster i vissa andra medlemsstater mot bakgrund av begränsningarna i den begärda upphovsrätt som innehas. I de medlemsstater där företaget erbjuder sina mjukvarutjänster kommer det dock inte att kunna diskriminera på grundval av betalningsmetoder.

2.1.19. *Omfattas onlineförsäljning av fysiska böcker, dvd-skivor och cd-skivor av förordningen?*

Ja, försäljningen av dessa varor omfattas av bestämmelserna i förordningen, inklusive förbudet för olika allmänna villkor på grundval av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, om kunden försöker köpa dessa varor och de levereras i en medlemsstat där näringsidkaren erbjuder leverans eller hämtningsalternativ i enlighet med näringsidkarens allmänna villkor för åtkomst.

2.1.20. *Omfattas tillhandahållande av allmänna nyttigheter, såsom gas, el och vatten, av denna förordning?*

Förordningen innehåller inte något särskilt undantag för tillhandahållandet av allmänna nyttigheter. Ett sådant tillhandahållande omfattas därför, under förutsättning att kraven i förordningen uppfylls, till exempel att den person som tillhandahåller dem anses vara ”näringsidkare” och, när det gäller icke-diskrimineringsbestämmelsen i artikel 4, tillhandahållandet sker i en av de situationer som beskrivs där (se även fråga 2.3.12).

2.2. Åtkomst till onlinegränssnitt (artikel 3)

2.2.1. Har kunder rätt att ha åtkomst till befintliga olika språkversioner eller till alla erbjudanden om varor eller tjänster som visas på en given webbplats?

Ja, i princip har kunden rätt att ha åtkomst till alla versioner och artiklar som offentliggörs på webbplatsen, såvida inte detta förhindras av särskild lagstiftning som är tillämplig på näringsidkaren (se även fråga 2.2.4). Å andra sidan innehåller förordningen inte någon skyldighet för näringsidkare att skapa särskilda webbplatser eller delar av webbplatsen på vissa språk.

2.2.2. Behöver näringsidkarens onlinegränssnitt ändras för att säkerställa efterlevnad?

Förordningen pålägger inte näringsidkare någon skyldighet att anpassa sina onlinegränssnitt till alla olika format och koordinater som är tillämpliga i EU. Gränssnitten är dock eventuellt utformade på ett sätt som i praktiken skulle göra det omöjligt för kunder från andra medlemsstater att enkelt lägga sina beställningar.

Exempel: En näringsidkares onlinegränssnitt kräver att kunden tillhandahåller en bostadsadress, och fördefinierar endast nationella geografiska koordinater utan någon möjlighet att fylla i eller översända åtminstone fritext/fria koordinater om man är bosatt utomlands, eller någon tydlig förklaring av hur detta ska gå till (utan att detta påverkar tillämpningen av begränsningar för tillgängliga koordinater rörande leveransadressen). Denna typ av onlinegränssnitt skulle göra det praktiskt taget omöjligt att lägga en beställning för en kund med en utländsk bosättningsort och skulle behöva anpassas.

2.2.3. Bör det uttryckliga medgivandet om omdirigering ges varje gång för att uppfylla kraven i förordningen?

Näringsidkaren kan omdirigera en kund till en särskild version av sin webbplats om kunden uttryckligen har gett sitt medgivande. Ett sådant medgivande behöver inte nödvändigtvis ges varje enskild gång kunden besöker samma webbplats. Det står dock kunden fritt att när som helst dra tillbaka sitt medgivande, och den version av webbplatsen som kunden ursprungligen försökte få åtkomst till måste förbli lättåtkomlig.

Exempel: Den webbplats som kunden väljer att omdirigeras till bör ha en lättillgänglig knapp som tar kunden tillbaka till andra versioner av samma webbplats.

2.2.4. Vilka är de rättsliga krav som kan motivera begränsningar av åtkomsten till onlinegränssnitt? Vilka förklaringar behöver en näringsidkare ge vid tillämpningen av dessa begränsningar?

Den skyldighet att ge åtkomst till sitt onlinegränssnitt som föreskrivs i förordningen betyder inte att näringsidkaren inte längre behöver uppfylla de krav som fastställs i unionsrätten eller i nationell rätt i enlighet med EU-lagstiftningen, och som näringsidkaren omfattas av som en följd av att bedriva verksamhet i en given medlemsstat. I sådana fall behöver näringsidkaren ge en tydlig och detaljerad förklaring av skälen för att inte ge åtkomst, på samma språk som används i det onlinegränssnitt som kunden försökte få åtkomst till.

Exempel: En fransk webbplats omfattas av ett beslut som utfärdats av det franska domstolsväsendet, som förhindrar åtkomst till delar av eller hela denna webbplats mot bakgrund av en rättstvist om användningen av registrerade varumärken i det landet.

2.2.5. Betyder reglerna om åtkomst till onlinegränssnitt att näringsidkare förhindras från att erbjuda skräddarsydda erbjudanden?

Vissa näringsidkare använder olika versioner av sina onlinegränssnitt, eller delar av dem, som riktar sig till kunder från olika medlemsstater. Webbplatsens andra version kan ha en annan layout, ett annat språk eller andra särdrag som gör den, eller en del av den, särskilt avsedd för kunder med en viss nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Detta är fortfarande möjligt. Det är dock förbjudet att omdirigera kunder från en version av onlinegränssnittet till en annan version på diskriminerande basis och utan deras uttryckliga medgivande. En sådan webbplats eller delar av den behöver dessutom att vara åtkomlig för kunder från olika medlemsstater.

2.2.6. Kan en näringsidkare omdirigera kunden från en landsspecifik webbplats till en annan?

Artikel 3 i förordningen om åtkomst till onlinegränssnitt – såsom webbplatser – gäller när en näringsidkare omdirigerar en kund till en version av sin webbplats som skiljer sig från det onlinegränssnitt som kunden ursprungligen ville få åtkomst till, av skäl som rör kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

Om kunden omdirigeras till en annan webbplats, till exempel en landsspecifik webbplats på grundval av sådana skäl, gäller därför förordningen. Omdirigering kan endast ske antingen med kundens uttryckliga medgivande eller på grund av att näringsidkaren har en särskild rättslig skyldighet att göra detta.

2.2.7. Hur ska medgivandet om omdirigering lagras (t.ex. kakor)?

Förordningen specificerar inte hur näringsidkaren bör lagra kundens uttryckliga medgivande av en sådan omdirigering i de fall kunden har gett sitt uttryckliga medgivande och näringsidkaren vill komma ihåg detta om kunden vill besöka samma webbplats igen i framtiden.

Om medgivandet inbegriper bearbetning av personuppgifter gäller EU:s dataskyddslagstiftning, främst den allmänna dataskyddsförordningen³² och direktivet om integritet och elektronisk kommunikation³³ gäller om hågkomsten av detta medgivande inbegriper lagring av information eller åtkomst till information som redan lagras i terminalutrustningen.

³² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation).

2.2.8. Betyder det faktum att en näringsidkare har en webbplats på ett särskilt språk att näringsidkaren riktar in sig på den marknaden?

Förordningen påverkar inte bestämmelserna i Rom I-³⁴ och Bryssel I-förordningarna³⁵, inklusive bestämmelserna för näringsidkare som inriktar sin verksamhet på en särskild medlemsstat. I detta avseende föreskrivs i geoblockeringsförordningen att enbart den omständigheten att dess regler efterlevs inte betyder att näringsidkaren inriktar sin verksamhet på konsumenter i en annan medlemsstat.

Huruvida användningen av ett särskilt språk på en webbplats betyder att näringsidkaren riktar sin verksamhet till kunder i en viss medlemsstat måste därför bestämmas på grundval av Rom I- och Bryssel I-förordningarna och den relevanta rättspraxis som avser dessa förordningar. Avsnitt 4 innehåller ytterligare information om detta.

2.2.9. I vilken mån omfattas rent informerande webbplatser av begränsningen av omdirigering?

Förordningen specificerar att onlinegränssnitt betyder all mjukvara, däribland webbplatser och applikationer ”som drivs av en näringsidkare eller för dennes räkning och vars syfte är att ge kunder åtkomst till näringsidkarens varor eller tjänster i syfte att ingå en transaktion gällande dessa varor eller tjänster”.

Man måste därför bestämma från fall till fall om en given webbplats har detta syfte eller inte. Om den har detta syfte faller den i princip inom förordningens tillämpningsområde, och då gäller artikel 3 om åtkomst till webbplatser, inklusive reglerna om omdirigering.

2.2.10. Kan näringsidkare blockera åtkomsten till sina appar eller omdirigera kunder till olika nationella appar på grundval av det land i vilket kreditkortet har utfärdats?

Förordningen förbjuder blockering av åtkomst till onlinegränssnitt eller omdirigering på grundval av var betalningsmedlet utfärdades. Detta innebär att näringsidkaren inte kan blockera åtkomsten till olika versioner av sitt onlinegränssnitt, inklusive sina appar, av skäl som har att göra med kundens nationalitet och/eller bosättningsort, genom indirekta medel såsom den medlemsstat i vilken betalningsinstrumentet har utfärdats.

2.3. Icke-diskriminering vid åtkomst till varor eller tjänster (artikel 4)

2.3.1. Inför förordningen en skyldighet att sälja och leverera över hela EU?

Nej. Förordningen pålägger inte näringsidkare någon skyldighet att sälja, men den förbjuder dem från att diskriminera på grundval av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort när de väl säljer.

---

³⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I).

³⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I).

Förordningen inför inte en skyldighet att leverera till hela EU. Den definierar särskilda situationer där kunden inte kan nekas åtkomst till näringsidkarens varor eller tjänster av skäl som avser kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

2.3.2. Inför förordningen en skyldighet att etablera avhämtningsställen?

Nej, förordningen pålägger inte näringsidkarna någon skyldighet att etablera avhämtningsställen för sina varor i andra länder. Om detta alternativ är tillgängligt i näringsidkarens allmänna villkor för åtkomst bör dock kunder från andra medlemsstater kunna få tillgång till det oberoende av sin nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

Exempel: En näringsidkare som endast levererar inom Portugal eller erbjuder avhämtningsställen i Portugal kan inte förpliktigas att etablera avhämtningsställen i Spanien för att betjäna spanska kunder. De senare kommer dock att kunna hämta sina varor själva eller av utsedda personer/tjänsteleverantörer på de avhämtningsställen som finns i Portugal.

2.3.3. Får näringsidkare ta ut extra avgifter av kunderna om de erbjuder att ombesörja leveransen av de sålda varorna?

Att erbjuda leveransalternativ för inköpta varor eller tjänster utgör en tjänst. Näringsidkare är i princip fria att erbjuda de tjänster de vill till sina kunder. Om näringsidkare beslutar sig för att erbjuda leveranstjänster i särskilda medlemsstater eller på särskilda platser i medlemsstaterna genom att ange detta i sina allmänna villkor för åtkomst, kan de dock inte diskriminera mot kunder som vill dra nytta av dessa leveranstjänster på grundval av deras nationalitet, bosättningsort eller etableringsort (se även avsnitt 4.1 om leverans över gränserna).

2.3.4. Förpliktigar förordningen näringsidkare att flytta fysiskt för att tillhandahålla tjänster där kunden befinner sig i Europa?

Nej, förordningen innehåller inte någon sådan skyldighet för näringsidkare att flytta.

2.3.5. Reglerar förordningen priser?

Nej. Syftet med geoblockeringsförordningen är att åtgärda diskriminering av kunder inom EU. Detta hämmar för närvarande potentialen för gränsöverskridande handel och förhindrar en fullständig användning av den inre marknaden. Förordningen reglerar eller harmoniserar inte prisnivåer som sådana.

Näringsidkare har därför fortsatt frihet att sätta olika priser, till exempel på webbplatser som riktar sig till olika kundkategorier. Dessa webbplatser bör dock vara åtkomliga för alla EU-kunder, och EU-kunder bör – i de särskilda omständigheter som beskrivs ovan – kunna köpa varor eller tjänster enligt samma villkor som medborgare i näringsidkarens medlemsstat, inklusive nettopriser (dvs. utan att påverka de olika momssatser som är tillämpliga).

Förordningen åtgärdar inte heller dynamisk prissättning, där näringsidkare anpassar sina erbjudanden över tid, beroende på faktorer som inte har att göra med nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

Exempel: En webbplats som ändrar priset i realtid på grundval av efterfrågan och/eller andra parametrar (såsom tidigare sökningar och/eller inköp) som inte avser hemvist eller nationalitet skulle i princip inte omfattas av geoblockeringsförordningens förbud mot diskriminering.

2.3.6. *När det gäller leveranser över gränserna, får näringsidkaren ta ut ett högre pris (dvs. på grund av transportkostnader, leverans och hantering)? Om så är fallet, bör de ytterligare kostnaderna avspegla den faktiska kostnadsbasen?*

Förordningen reglerar eller harmoniserar inte prisnivåer. Alternativet att erbjuda kunderna leverans över gränserna i vissa eller alla medlemsstater förblir i princip ett fritt saluföringsval för näringsidkaren, men det ska dock klargöras i de tillämpliga allmänna villkoren. Det totala priset måste meddelas konsumenterna på ett tydligt och begripligt sätt innan avtalet ingås (se i synnerhet artiklarna 5, 6 och 8 i direktivet om konsumenträttigheter³⁶). Se även avsnitt 4 för ytterligare information om leveranser över gränserna och hur förordning 2018/644³⁷ föreskriver mer insyn i de priser som tas ut för paketleveranstjänster över gränserna.

2.3.7. *Är det möjligt för en näringsidkare att variera sina erbjudanden för olika försäljningsställen eller webbplatser i EU, inklusive med olika leveransalternativ?*

Förordningen påverkar inte rättigheterna för näringsidkare att fritt sätta sina priser och utforma sina webbplatser i EU och genomföra sin marknadsföringsverksamhet. I de situationer som omfattas förpliktigar förordningen i allt väsentligt näringsidkare att behandla EU-kunder på samma sätt om de befinner sig i samma situation (dvs. om de är villiga att acceptera de allmänna villkoren för åtkomst, inklusive leveransalternativ, som tillhandahålls på en given webbplats eller försäljningsställe), oberoende av deras nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

Detta betyder också att näringsidkare kan fortsätta att utforma erbjudanden som riktar sig till särskilda kundkategorier under förutsättning att de gör detta oberoende av kriterier som nationalitet, bosättningsort eller etableringsort (såsom erbjudanden för ungdomar eller för konsumenter istället för fackfolk).

2.3.8. *Är det möjligt för en kund att köpa en produkt på en webbplats men välja leveransalternativ från en annan version av denna webbplats?*

De villkor enligt vilka näringsidkare tillhandahåller sina tjänster, inklusive leveransalternativ, beskrivs i deras allmänna villkor för åtkomst. I synnerhet dessa måste vara tillgängliga på deras webbplatser och ska i alla händelser meddelas på ett tydligt och begripligt sätt till konsumenten. När en kund beslutar sig för att beställa en produkt eller en tjänst genom en särskild webbplats godkänner kunden vanligtvis dessa villkor. Om en beställning läggs genom en viss version av webbplatsen kommer de allmänna villkor för åtkomst som gäller för erbjudanden som tillhandahålls på denna webbplats att gälla för transaktionen i fråga.

³⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG.

³⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/644 av den 18 april 2018 om gränsöverskridande paketleveranstjänster.

Exempel: En grekisk kund köper en produkt på en näringsidkares bulgariska webbplats, som endast tillhandahåller möjligheten till leverans i Bulgarien. Näringsidkaren levererar också till Grekland, men endast för beställningar som har lagts genom den grekiska webbplatsen. Den grekiska kunden har inte rätt att kräva leverans till Grekland för beställningar som har lagts på den bulgariska webbplatsen. Om däremot tjänstevillkoren för de båda webbplatserna är desamma, dvs. de inkluderar leverans till båda länderna, kan inte det faktum att beställningen har lagts på den grekiska eller bulgariska nationella webbplatsen i sig begränsa omfattningen av den leveranstjänst som erbjuds av näringsidkaren i de tillämpliga villkoren.

2.3.9. I vilken mån omfattas näringsidkare av förordningen när de säljer med ett leveransalternativ som endast gäller för deras hemmedlemsstat?

Näringsidkaren förblir i princip fri att definiera det geografiska område i vilket näringsidkaren tillhandahåller leveranstjänster. Förordningen tillåter dock inte att en sådan näringsidkare diskriminerar mot en utländsk kund som vill köpa en vara enligt samma villkor som en lokal kund (det s.k. ”handla som en lokal kund”-scenariot).

Exempel: En belgisk kund vill köpa ett kylskåp på en tysk webbsida från en näringsidkare som endast levererar till adresser i Tyskland. Om den belgiska kunden vill hämta varan i näringsidkarens lokaler eller på någon annan tysk leveransadress som betjänas av näringsidkaren kan näringsidkaren inte diskriminera mot en sådan kund på grund av kundens belgiska nationalitet eller på grund av att kunden bor eller har sin etableringsort i Belgien. En belgisk kund kan dock inte tvinga en tysk näringsidkare att leverera varorna till Belgien om detta inte föreskrivs i näringsidkarens allmänna villkor för åtkomst.

2.3.10. Krävs det enligt förordningen att näringsidkare anmäler sig till företagsregistret eller till system för elektroniskt avfall i varje medlemsstat där kunder vill köpa varor eller tjänster enligt reglerna i denna förordning? Anses det till exempel att den tyska näringsidkaren i exemplet ovan säljer i Belgien, och måste näringsidkaren därför vara registrerad i Belgien?

Nej, enligt förordningen måste inte näringsidkare vara registrerade i samtliga medlemsstater där konsumenter kan vara intresserade av att köra deras varor, eller faktiskt köper dem. I förordningen görs det klart att om näringsidkare enbart uppfyller kraven i förordningen, och därför endast säkerställer åtkomst till sin webbplats och möjligheten att slutföra ett inköp på icke-diskriminerande basis, tyder inte detta faktum i sig på att näringsidkaren riktar sin verksamhet till en annan medlemsstat. Som en följd av detta varken innehåller eller medför förordningen i sig någon skyldighet att registrera sig i företagsregistret eller anmäla sig till system för elektroniskt avfall i varje medlemsstat där kunder vill köpa varor/tjänster.

2.3.11. I en del fall används lokala skatter för att subventionera tjänster, t.ex. inträdesavgifter till lokala museer eller simbassänger. Skulle detta förbjudas enligt denna förordning?

Förordningen påverkar inte tillämpningen av regler som är tillämpliga på området beskattning och är inriktad på näringsidkare. Den innehåller därför inte några regler om användningen av lokala skatter. Som en följd av detta förbjuder förordningen inte användningen av lokala skatter för att subventionera viss verksamhet, såsom inträdesavgifter till lokala museer eller simbassänger.

Om den subventionerade tjänsten uppfyller kraven för förordningens tillämpbarhet (situationen i fråga är inte uteslutande en intern situation, tjänsten faller inte utanför förordningens tillämpningsområde, tjänsteleverantören räknas som en näringsidkare, en av de särskilda situationer som beskrivs i förordningen gäller), kommer dock förbudet mot diskriminering som fastställs i förordningen att gälla för tjänsteleveransen i fråga (se även fråga 2.3.12).

Samtidigt anges i skäl 27 i förordningen att den inte hindrar tillämpning av allmänna villkor för åtkomst som skiljer sig åt av skäl som inte har att göra med nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, inklusive bidrag som ges till näringsidkaren.

2.3.12. I vilken mån omfattar denna förordning "allmännyttiga tjänster" eller delar av allmänna villkor som omfattas av vissa särskilda rättsliga krav?

Tjänster av allmänt icke-ekonomiskt intresse omfattas inte av förordningen, men detta gäller inte de "allmännyttiga tjänster" som normalt utförs för ekonomisk ersättning och som sålunda är tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (såsom bland annat gas-, vatten- eller elförsörjning, se även fråga 2.1.20).

Förordningen gäller också endast när alla krav för dess tillämplighet uppfylls. Följaktligen gäller till exempel förordningen endast för tjänster som tillhandahålls av "näringsidkare". Enligt definitionen av detta begrepp spelar det ingen roll om tjänsteleverantören (när det är en juridisk person) är privatägd eller offentligt ägd. Det spelar dock roll huruvida tjänsteleverantören agerar för syften som har att göra med hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke. Om så inte är fallet är leverantören inte en näringsidkare och förordningen gäller inte för den berörda verksamheten, t.ex. offentliga förvaltningars administrativa verksamhet.

Vad gäller särskilda rättsliga krav som fastställs i unionsrätten eller i nationell rätt i enlighet med EU-lagstiftningen, som nämndes ovan (fråga 2.2.4), gäller inte artikel 3 om åtkomst till onlinegränssnitt i den mån åtkomstbegränsningen följer av ett rättsligt krav som näringsidkaren omfattas av. Samma sak gäller för de icke-diskrimineringsregler som fastställs i artikel 4.

Exempel: Efterlevnad av regleringsåtgärder som fastställer särskilda priser för leverantörer av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse påverkas inte av denna förordning, i den mån de uppfyller kraven i unionsrätten, inklusive allmänna icke-diskrimineringsprinciper.

2.3.13. Hur påverkas de affärsmodeller som förlitar sig på lokaliserad reklam för subventionerade försäljningspriser (till exempel näringsidkare som säljer surfplattor med förinstallerad reklam som riktar sig till användare i en särskild medlemsstat)?

Det är upp till varje näringsidkare att fastställa vilken inverkan förordningen har på deras respektive affärsmodell. Om en näringsidkares verksamhet faller inom förordningens tillämpningsområde kan konsumenter av diskrimineringsskäl dock inte förhindras från att köpa varan eller tjänsten i fråga.

Exempel: En spansk konsument kan inte nekas rätten att köpa en surfplatta från en tysk näringsidkare om konsumenten hämtar den i Tyskland, om ett sådant hämtningsalternativ är

tillgängligt för tyska konsumenter. Det står dock i princip näringsidkaren fritt att definiera det geografiska område till vilket varorna levereras eller där de kan hämtas.

2.3.14. Vilka är de utomobligatoriska nationella rättsliga krav som nämns i artikel 4.3 i förordningen, och vad betyder denna bestämmelse?

Artikel 4.3 avser de rättsliga krav som inte härrör ur avtalsförhållandet mellan kunden och näringsidkaren, men som påläggs av kundens medlemsstat och avser varorna eller tjänsterna i fråga, såsom märkningskrav eller sektorsspecifika krav. Artikel 4.3 tydliggör att enbart den omständigheten att kraven i förordningen uppfylls, inte i sig medför att en näringsidkare är skyldig att uppfylla sådana rättsliga krav.

Exempel: Om en näringsidkare inte riktar sin verksamhet till en särskild medlemsstat utan säljer varan till en utländsk kund enbart för att uppfylla kraven i förordningen, behöver inte näringsidkaren uppfylla de särskilda märkningskraven i kundens medlemsstat.

2.3.15. Kan näringsidkare hållas ansvariga när de säljer varor eller tillhandahåller tjänster till en kund från en annan medlemsstat som kan vara förbjudna i kundens medlemsstat?

Förordningen specificerar att förbudet mot diskriminering som fastställs i artikel 4.1 inte gäller i den mån som sådana nationella regler förhindrar näringsidkaren från att sälja varor eller tillhandahålla tjänster till vissa kunder eller till kunder i vissa territorier, under förutsättning att de nationella reglerna uppfyller kraven i EU-lagstiftningen. Samma sak gäller i den mån det finns EU-regler som förhindrar en näringsidkare från att göra detta. Som en följd av detta betyder inte förbudet mot diskriminering att näringsidkare inte längre är bundna av EU:s regler eller nationella regler av denna typ som är tillämpliga på näringsidkaren.

Som nämndes ovan tydliggörs dock vidare i förordningen att enbart den omständigheten att förbudet mot diskriminering efterlevs, inte i sig betyder att näringsidkaren är skyldig att uppfylla utomobligatoriska nationella rättsliga krav som är tillämpliga i kundens medlemsstat med avseende på varorna eller tjänsterna i fråga eller att informera kunderna om dessa krav (artikel 4.3). Om näringsidkaren inte omfattas av det utomobligatoriska nationella rättsliga kravet i kundens medlemsstat kan inte enbart den omständigheten att förordningen efterlevs göra att näringsidkaren därmed blir skyldig att uppfylla kravet i den medlemsstaten.

Exempel: För försäljning av en särskild dvd-skiva gäller olika åldersgränser i Sverige och Frankrike. En fransk näringsidkare som säljer en dvd-skiva till en svensk kund med leverans i Frankrike enbart som en följd av skyldigheten i denna förordning är inte ansvarig för att efterleva eventuellt mer strikta svenska åldersgränser, och ska inte heller informera kunden om de olika åldersgränser som är tillämpliga i Sverige.

2.3.16. Påverkas begränsningar av säsongsbetonade kampanjer av denna förordning?

Förordningen innehåller inte några särskilda regler om säsongsbetonade kampanjer eller om begränsningar avseende dem. Sådana kampanjer omfattas därför av förordningens ”normala” regler om icke-diskriminering, om situationen i fråga faller inom dess tillämpningsområde. I sådana fall bör de säsongsbetonade kampanjerna vara tillgängliga för konsumenter/slutanvändare från andra medlemsstater på ett icke-diskriminerande sätt.

2.3.17. Kan en näringsidkare ha rea, kampanjer eller andra typer av priserbjudanden på endast en av sina e-handelswebbplatser?

Förordningen påverkar inte näringsidkarnas frihet att organisera sin affärspolicy som de vill, under förutsättning att de följer de regler om icke-diskriminering som fastställs i förordningen. Förordningen utgör dessutom inte ett hinder för näringsidkarna att på icke-diskriminerande basis erbjuda olika villkor, inklusive olika nettoförsäljningspriser, på olika försäljningsställen, såsom butiker och webbplatser, eller att rikta ett särskilt erbjudande till ett särskilt territorium inom en medlemsstat. Enligt förordningen måste dock dessa erbjudanden vara tillgängliga för konsumenterna från andra medlemsstater på icke-diskriminerande basis.

Enligt förordningen står det därför näringsidkare fritt att ha rea, kampanjer eller andra typer av priserbjudanden på sina utvalda e-handelswebbplatser under förutsättning att de agerar på ett icke-diskriminerande sätt.

2.3.18. Harmoniserar denna förordning de momsatsen som är tillämpliga på försäljning?

Nej. Förordningen påverkar inte de regler som är tillämpliga på skatteområdet. Detta betyder att moms tas ut i den medlemsstat där tjänsterna eller varorna tillhandahålls i enlighet med momsreglerna. Vad gäller priser omfattar begreppet "allmänna villkor för åtkomst" också uttryckligen endast nettoförsäljningspriser. Avsnitt 4 innehåller mer information om utvecklingen av momsregler i e-handelssammanhang.

2.3.19. Måste näringsidkare följa den lagstiftning om prissättning av böcker som är tillämplig i kundens medlemsstat?

Icke-diskrimineringsreglerna i artikel 4 förhindrar inte näringsidkare från att sätta olika priser på böcker som säljs till kunder i vissa territorier, i den mån de är skyldiga att göra detta enligt medlemsstaternas lagstiftning i enlighet med unionsrätten.

Om en situation omfattas av artikel 4 och näringsidkaren omfattas av nationell lagstiftning av denna typ kan han eller hon därför inte åberopa artikel 4 för att hävda att denna lagstiftning inte längre gäller. Näringsidkaren omfattas därför fortfarande av denna lagstiftning, under förutsättning att lagstiftningen uppfyller kraven i unionsrätten.

Exempel: En bokhandel som säljer böcker i Frankrike och Belgien omfattas av lagstiftningen om prissättning i Belgien respektive Frankrike när det gäller försäljningen i vart och ett av dessa två länder.

2.3.20. Kräver förordningen att mikroföretag som inte behöver momsregistreras i sin medlemsstat ska registreras i andra medlemsstater, till exempel med avseende på tillhandahållande av tjänster som levereras elektroniskt?

Att uppfylla sina skyldigheter rörande moms är ett särskilt orosmoment för små och medelstora företag, i synnerhet i ett gränsöverskridande sammanhang. Vikten av att inte öka bördan på småföretagen avspeglas i förordningen. I synnerhet undantas näringsidkare som hamnar under en nationell tröskel för momsbefrielse från icke-diskrimineringsreglerna i artikel 4 i förordningen. Som en följd av detta behöver inte små och medelstora företag som

är momsbefriade i hemmedlemsstaten sälja tjänster som levereras elektroniskt över gränserna i enlighet med artikel 4.1 b.

2.3.21. Behöver näringsidkare följa andra medlemsstaters lagar om konsumentskydd?

Reglerna om den tillämpliga lagstiftningen om konsumentskydd och om domstolars jurisdiktion regleras i Rom I- och Bryssel I-förordningarna. Geoblockeringsförordningen varken ändrar eller åsidosätter dessa regler. Det bör därför fastställas i enlighet med Rom I- och Bryssel I-förordningarna vilken den tillämpliga konsumentskyddslagen är och vilka domstolar som har befogenhet. Detta kommer till stor del att bero på frågan om huruvida näringsidkaren riktar sin verksamhet till en annan medlemsstat. I detta avseende tydliggörs i geoblockeringsförordningen att enbart den omständigheten att dess regler efterlevs inte betyder att näringsidkaren inriktar sin verksamhet på en annan medlemsstat. För ytterligare information, se även avsnitt 4.2.

2.3.22. Får konsumenter, på grundval av förordningen, kräva att få användarmanualer/instruktioner och annan produktinformation på sitt språk och tillbehör som är anpassade till deras egen särskilda marknad (t.ex. stickproppar, adaptrar)?

Nej, förordningen i sig förpliktigar inte näringsidkare att anpassa sina varor till behoven på en annan nationell marknad, och inte heller att tillhandahålla användarmanualer, instruktioner och annan produktinformation på ett visst språk. Samtidigt förhindrar den inte dem från att göra detta, och inte heller från att ge stöd efter försäljningen.

Förordningen påverkar inte tillämpningen av andra EU-regler som näringsidkaren kan omfattas av och som kan innehålla relevanta konsumentskyddskrav av denna typ. Direktivet om konsumenträttigheter gör det möjligt för medlemsstaterna att behålla eller införa språkrav på avtalsinformation.

I enlighet med de relevanta EU-reglerna (främst Rom I-förordningen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser) omfattas näringsidkare av konsumentskyddskrav som kan gälla i den berörda konsumentens medlemsstat när de riktar sin verksamhet till den medlemsstaten. I detta avseende tydliggörs i förordningen att en näringsidkare inte anses rikta sin verksamhet till en annan medlemsstat enbart på grund av den omständighet att han eller hon tillhandahåller information och stöd efter ett ingånget avtal som har följt av näringsidkarens efterlevnad av förordningen.

2.3.23. Hur påverkar förordningen konsumentens rätt till avhjälpande åtgärder om de sålda varorna är defekta?

Förordningen påverkar inte konsumentens rätt i sådana fall. Förordningens huvudsakliga syfte är att säkerställa gränsöverskridande åtkomst till varor och tjänster på icke-diskriminerande basis i de situationer som omfattas. Den innehåller inte några regler om avhjälpande åtgärder, till exempel om varorna i fråga senare visar sig vara defekta. För mer information, se avsnitt 4.

Som noterats ovan betyder detta dock inte att det inte kan finnas andra regler i unionsrätten som är tillämpliga och som ger konsumenterna vissa rättigheter i sådana fall. Enligt direktivet om försäljning av och garantier för konsumentvaror³⁸, som förordningen inte påverkar, är säljaren ”ansvarig gentemot konsumenten för all bristande avtalsenlighet som föreligger när varan levereras”, och konsumenten har rätt ”att utan kostnad få varan återställd till avtalsenlighet genom reparation eller utbyte [...] eller att få ett skäligt prisavdrag eller att häva avtalet”. Säljarens skyldighet att kostnadsfritt tillhandahålla reparation eller utbyte inbegriper skyldigheten att täcka de kostnader som krävs för att återställa varan till avtalsenlighet, inklusive portokostnader och kostnader för arbete och material. Varorna måste repareras eller bytas ut inom en rimlig tidsperiod och utan väsentlig olägenhet för konsumenten.

2.3.24. Ger förordningen kunderna rätt till service efter försäljningen i den medlemsstat där de är bosatta?

Nej, förordningen ger dem inte någon sådan rätt. Som förklarats ovan rör förordningen andra frågor, i synnerhet frågor avseende åtkomst. Förordningens förbud mot diskriminering bör därför inte förstås som något som påverkar tillämpningen av eventuella territoriella begränsningar eller andra begränsningar av stöd efter försäljningen, service efter försäljningen och köpgarantier som frivilligt erbjuds av näringsidkaren till kunden. Dessa frågor som rör konsumentskydd regleras genom andra unionsrättsakter, såsom direktivet om försäljning av och garantier för konsumentvaror. Som nämndes ovan (fråga 2.3.23) påverkar inte tillämpningen av förordningen detta direktiv.

Å andra sidan tydliggörs i förordningen att en näringsidkare inte anses rikta sin verksamhet till en annan medlemsstat enbart på grund av den omständighet att han eller hon tillhandahåller information och stöd efter ett ingånget avtal som har följt av näringsidkarens efterlevnad av förordningen.

2.4. Förbud mot diskriminering av skäl som rör betalning (artikel 5)

2.4.1. Måste näringsidkare godta vilka betalningsmedel som helst?

Nej. Näringsidkare är i princip fria att besluta vilka betalningsmedel de vill godta. Artikel 5 i förordningen gäller betalningstransaktioner som görs genom en elektronisk transaktion via girering, autogirering eller ett kortbaserat betalningsinstrument med ett kort av samma märke och kategori, där autentiseringskraven är uppfyllda och betalningstransaktionerna är i en valuta som näringsidkaren accepterar. När detta val har gjorts bör näringsidkare dock inte diskriminera mot kunder inom EU genom att vägra transaktioner eller genom att tillämpa olika betalningsvillkor på grundval av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, eller av skäl som rör den plats där betalkontot finns, betaltjänstleverantörens etableringsort eller betalningsinstrumentets utfärdandeort.

---

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier.

2.4.2. *Kan näringsidkare erbjuda olika betalningsmedel i olika webbutiker? Kan en näringsidkare till exempel godta kredit- och debetkort i sin italienska webbutik men endast kreditkort i sin belgiska webbutik?*

Näringsidkare är i princip fria att besluta enligt vilka villkor de erbjuder varor eller tjänster, inklusive de betalningsmedel de godtar på sin webbplats. De kan därför besluta att erbjuda olika villkor på flera av sina webbplatser. Om de accepterar ett särskilt betalningsmedel på en särskild webbplats bör de också acceptera det betalningsmedlet från konsumenter utanför den medlemsstat som den särskilda webbplatsen riktar sig till.

2.4.3. *Omfattar förbudet mot diskriminering av skäl som rör betalning betalningar som görs mot faktura?*

Ja, i den mån det betalningsmedel som godtas för att betala fakturan faller inom tillämpningsområdet för artikel 5 i förordningen, i synnerhet när betalningen genomförs med girering, autogirering eller ett kortbaserat betalningsinstrument. Detta påverkar dock inte tillämpningen av begränsningarna rörande leverans (till exempel om fakturan betalas direkt till transportföretaget) eller möjligheten att vänta med leveransen av varorna eller tillhandahållandet av tjänsterna tills näringsidkaren erhållit en bekräftelse på att betalningstransaktionen har initierats på rätt sätt (se fråga 2.4.7).

Exempel: En näringsidkare som säljer hemelektronik erbjuder möjligheten att betala med faktura, girering eller autogirering, och levererar endast till Österrike och Tyskland. Näringsidkaren kan inte neka betalning av fakturan från ett franskt bankkonto eller av en person som är bosatt i Frankrike. Detta betyder dock inte att näringsidkaren är skyldig att leverera elektronikvaran (och därmed att godta betalning av fakturan vid leverans) i Frankrike, om detta inte föreskrivs i näringsidkarens allmänna villkor.

2.4.4. *Måste näringsidkare godta alla nationella debetkort från andra EU-länder?*

Nej. Förordningen specificerar att näringsidkare inte får diskriminera på grundval av t.ex. den medlemsstat i vilken ett kredit- eller debetkort har utfärdats, utan endast på grundval av ett särskilt märke eller en särskild kategori som de godtar som betalningsmetod.

I praktiken betyder det att om en näringsidkare godtar debetkort av ett särskilt märke behöver han eller hon inte godta kreditkort av samma märke eller debetkort av andra märken. Det betyder också att näringsidkaren inte behöver godta företagskreditkort av ett givet märke om han eller hon endast godtar konsumentkreditkort av detta märke. Det betyder dock att om en näringsidkare godtar kreditkort av ett givet märke som utfärdats i en medlemsstat måste näringsidkaren godta samma typ av kreditkort av samma märke som utfärdats i en annan medlemsstat.

Exempel: En rumänsk näringsidkare brukade godta debetkort av ett givet märke endast om de utfärdades i Rumänien och nekade betalningar som gjorts med ett debetkort av samma märke som utfärdats i en annan medlemsstat. Detta förbjuds nu av geoblockeringsförordningen. Men om näringsidkarens policy är att i allmänhet inte godta kreditkort av detta märke, oberoende av var de utfärdades, då kan denna policy fortfarande bibehållas.

2.4.5. *Måste näringsidkare som tillhandahåller sina egna kreditmöjligheter (till skillnad från kreditkort som erbjuds av en tredjepart) till kunder så att de kan köpa produkter på deras webbplatser erbjuda dessa möjligheter till kunder från alla medlemsstater?*

Artikel 5 i geoblockeringsförordningen gäller för transaktioner som görs via ett girerings-, autogirerings- eller kortbaserat betalningsinstrument. Artikel 5 handlar med andra ord om betalning och inte om kredit. Tillhandahållandet av kredit utgör en finansiell tjänst, och finansiella tjänster (liksom alla andra tjänster som inte omfattas av tjänstedirektivet) omfattas inte av tillämpningen av geoblockeringsförordningen genom artikel 1.3. Skäl 8 i geoblockeringsförordningen tydliggör vidare att tillgång till finansiella tjänster för privatpersoner inte bör ingå i dess tillämpningsområde. Som en följd av detta behöver inte en näringsidkare erbjuda kreditmöjligheter till kunder från alla medlemsstater.

2.4.6. *Måste näringsidkare ingå avtal med leverantörer av betalningsinitieringstjänster som täcker alla banker i Europa?*

Nej. En näringsidkare som använder betalningsinitieringstjänster enligt definitionen i det andra betaltjänstdirektivet³⁹ är inte skyldig att godta betalningen om detta kräver att ett nytt eller ändrat avtal ingås med en leverantör av betalningsinitieringstjänster, dvs. en leverantör som möjliggör initiering av en betalningsorder på begäran av betalningstjänsteanvändaren med avseende på ett betalkonto hos en annan betaltjänsteleverantör.

2.4.7. *Har näringsidkare rätt att vänta med leveransen av varor och tjänster som tillhandahålls kunder från en annan medlemsstat till dess att betalningen har genomförts?*

Ja. Förordningen specificerar att förbudet mot diskriminering av skäl som rör betalning inte förhindrar näringsidkaren från att göra detta, men endast om det är motiverat av objektiva skäl, dvs. om inga andra medel finns att tillgå för näringsidkaren för att minska risken för utebliven betalning från kundernas sida.

Exempel: En näringsidkare kontrollerar regelbundet sina kunders kreditvärdighet genom kreditvärderingsystem. En kund ingår inte i dessa system, till exempel på grund av hans eller hennes bostadsort. I detta fall kan näringsidkaren vänta med leveransen av varan till dess att hans eller hennes bank bekräftar gireringen eller, när det gäller autogiro, begära förhandsbetalning via girering innan varorna skickas.

2.4.8. *Omfattar förordningen kontantbetalningar?*

Nej, bestämmelsen om icke-diskriminering av skäl som rör betalning omfattar inte kontantbetalningar.

³⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

2.4.9. Harmoniserar förordningen avgifter för användningen av kreditkort?

Nej, geoblockeringsförordningen harmoniserar inte sådana avgifter. Den föreskriver en icke-diskrimineringsregel, samtidigt som den specificerar att näringsidkaren i vissa fall får ta ut avgifter för användningen av kortbaserade betalningsinstrument för vilka förmedlingsavgifter inte regleras. Dessa avgifter får dock inte överstiga näringsidkarens direkta kostnader för att använda betalningsinstrumentet.

2.5. Avtal om passiv försäljning (artikel 6)

2.5.1. Får näringsidkare behandla kunder från andra medlemsstater olika, till exempel genom att vägra åtkomst till sina varor eller tjänster, om detta krävs av deras avtalsarrangemang med leverantörer?

En leverantör får inte i ett avtal förbjuda en näringsidkare från att svara på kundförfrågningar som enskilda kunder själva tar initiativ till, vilket betyder att leverantören inte kan förbjuda s.k. ”passiv försäljning” i de särskilda situationer som omfattas av förordningen. Sådana avtalskrav är automatiskt ogiltiga i den mån de omfattas av förordningen. I praktiken betyder det att det bör stå näringsidkare fritt att betjäna alla kunder oberoende av deras nationalitet eller bosättningsort.

Exempel: En spansk näringsidkare kan inte förbjudas av sin franska leverantör från att betjäna franska kunder som har hittat näringsidkarens spanska webbplats via en internetsökning och är villiga att göra sina inköp genom den spanska webbsidan.

Å andra sidan påverkar inte geoblockeringsförordningen avtal som begränsar aktiva säljtransaktioner i den mening som avses i undantagsförordningen om vertikala avtal⁴⁰. ”Aktiv försäljning” betyder att man aktivt kontakter enskilda kunder, till exempel genom direktreklam eller besök, eller att man aktivt närmar sig en viss kundkategori eller vissa kunder inom ett visst område genom reklam i medierna, via Internet eller genom andra säljfrämjande åtgärder med särskild inriktning på den kundkategorin eller med inriktning på kunder inom det området⁴¹. En sådan begränsning skulle dock kunna vara olaglig enligt EU:s konkurrensregler⁴².

2.5.2. Kan leverantörer förbjuda näringsidkare från att annonsera utanför sitt tilldelade territorium?

Begränsningar av s.k. ”aktiv försäljning”, dvs. att aktivt vända sig till och rikta sig till enskilda kunder (se fråga 2.5.1), påverkas inte av förordningen.

⁴⁰ Kommissionens förordning (EU) nr 330/2010 av den 20 april 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden.

⁴¹ Se punkt 51 i riktlinjerna om vertikala begränsningar 2010/C 130/01.

⁴² Se, förutom artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, även undantagsförordningen om vertikala avtal och de därmed förknippade riktlinjerna om vertikala begränsningar.

Sådan aktiv försäljning får under särskilda omständigheter begränsas när det gäller s.k. ensamåterförsäljaravtal enligt konkurrensreglerna (i synnerhet undantagsförordningen om vertikala avtal⁴³).

2.5.3. Kan leverantörer förbjuda näringsidkare från att leverera produkter utanför sitt tilldelade territorium?

I den mån denna typ av förbud inte utgör en begränsning av passiv försäljning enligt artikel 6.2 i förordningen måste sådana begränsningars laglighet fastställas enligt konkurrensreglerna och inte enligt förordningen.

2.5.4. Kan leverantörer kräva att näringsidkare förbjuder kunder utanför näringsidkarens territorium från att få åtkomst till hans eller hennes webbplats?

Näringsidkare får inte agera i strid med förordningen om deras leveransavtal kräver att de gör detta. Sådana avtalskrav är automatiskt ogiltiga enligt geoblockeringsförordningen.

2.5.5. Artikel 6 gäller från och med den 23 mars 2020 för avtal som ingås före den 2 mars 2018 och följer de relevanta reglerna i EU:s och nationell konkurrenslagstiftning. Men om ett avtal inte följer konkurrenslagstiftningen, kommer då både konkurrensreglerna och geoblockeringsförordningen att genomföras eller kommer en av dem att ha företräde framför den andra?

Den försenade tillämpningen av artikel 6 säkerställer att företag har tillräcklig tid på sig att anpassa sina återförsäljaravtal. Om frågan om lagligheten hos begränsningen för passiv försäljning tas upp som en del av ett konsumentklagomål enligt förordningen kommer det utsedda organ med ansvar för genomförande av förordningen att bedöma lagligheten hos begränsningar av passiv försäljning enligt konkurrensrätten inom ramen för genomförandet av förordningen.

Som tidigare kan lagligheten hos begränsningen av passiv försäljning även utredas av en konkurrensmyndighet enligt konkurrensreglerna eller kan den också bedömas i domstolsförfaranden. I praktiken genomförs ofta konkurrens- och konsumentskyddsregler av samma nationella myndigheter enligt olika förfaranden.

3. Medlemsstaternas genomförande av geoblockeringsförordningen

I detta avsnitt klargörs huvudsakligen frågor som rör genomförandet av förordningen. Det vänder sig både till medlemsstaternas myndigheter och till näringsidkare och konsumenter.

3.1. Hur kommer förordningens regler att genomföras?

Enligt artikel 7 i geoblockeringsförordningen måste medlemsstaterna utse ett eller flera organ för att effektivt och på lämpligt sätt genomföra förordningen. De bör göra detta i god tid innan inledningsdagen för förordningens tillämpning (dvs. den 3 december 2018).

---

⁴³ Se i synnerhet undantagsförordningen om vertikala avtal och de därmed förknippade riktlinjerna om vertikala begränsningar som finns på: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52010XC0519\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52010XC0519(04)).

Ett lämpligt och effektivt genomförande kan innebära flera olika steg, i synnerhet att utse de organ som avses i artikel 7.1 och fastställa regler om åtgärder som är tillämpliga på överträdelse, främst böter, i enlighet med artikel 7.2. När det gäller den senare artikeln kräver förordningen att åtgärderna inte endast ska vara effektiva, utan också proportionella och avskräckande. I synnerhet det senare kravet tyder på att medlemsstaterna bör försöka förhindra överträdelse där så är möjligt och lämpligt. Vad som är möjligt och lämpligt måste fastställas främst mot bakgrund av omständigheterna i det berörda fallet (enstaka överträdelse eller massöverträdelse, webbplatser, försäljning, företag till konsument eller företag till företag, medlemskap eller inte i nätverket för konsumentskyddssamarbete, osv.), i enlighet med de detaljerade reglerna i den berörda medlemsstaten.

I detta avseende tydliggör skäl 35 i förordningen att alla myndigheter bör ha den nödvändiga befogenheten att beordra näringsidkaren att uppfylla kraven i denna förordning. Förordningen i sig innehåller inte särskilda regler om de befogenheter eller avhjälpande åtgärder som ska göras tillgängliga (administrativa förbuds förelägganden eller domstols förelägganden, skadestånd, straffrättsliga eller förvaltningsrättsliga påföljder, klumpsummor). Dessa regler omfattas av medlemsstaternas nationella lagar. Å andra sidan föreskriver denna förordning, om ärendet faller inom tillämpningsområdet för förordningen om konsumentskyddssamarbete, minimibefogenheter för den nationella behöriga myndigheten, såsom befogenheten att beordra att överträdelsen upphör. Enligt den nya förordningen om konsumentskyddssamarbete, som kommer att tillämpas från och med den 17 januari 2020, kommer ytterligare minimibefogenheter att vara tillgängliga för nationella myndigheter i gränsöverskridande ärenden, såsom befogenheten att utdöma påföljder.

Geoblockeringsförordningen ingår också i förteckningen över rättsakter som omfattas av direktivet om förbuds föreläggande⁴⁴, vilket hjälper behöriga enheter att ansöka om förbuds föreläggande på berörda konsumenters vägnar om konsumenternas kollektiva intressen riskerar att skadas. Den ingår även i förslaget till direktiv om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen⁴⁵, som ändrar och upphäver direktivet om förbuds föreläggande och skulle hjälpa sådana behöriga enheter att ansöka både om förbuds föreläggande och prövningsåtgärder.

När det gäller förhållanden mellan näringsidkare och konsumenter främjas dessutom ett sådant genomförande av det faktum att förordningen ingår i bilagan till förordningen om konsumentskyddssamarbete⁴⁶. Den ger befogenheter och verktyg till medlemsstaternas behöriga myndigheter för att säkerställa ett lämpligt genomförande av unionsrätten om konsumentskydd. Genomföranderamen för konsumentskyddssamarbete omfattar överträdelse som har inträffat, håller på att inträffa eller sannolikt kommer att inträffa och som därför skadar konsumenternas kollektiva intressen.

---

⁴⁴ Artikel 10 i geoblockeringsförordningen ändrar bilaga I i direktiv 2009/22/EG.

⁴⁵ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen, och om upphävande av direktiv 2009/22/EG, (COM(2018) 0184 final), punkt 58 i bilaga I.

⁴⁶ Den befintliga Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete"), ändras och ersätts från och med den 17 januari 2020 av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004.

3.2. Vilka domstolar har i enlighet med denna förordning jurisdiktion när det gäller tvister?

Förordningen innehåller inga regler om internationell jurisdiktion. Detta styrs av Bryssel I-förordningen, som föreskriver att konsumenten, i frågor som avser ett avtal som har ingåtts mellan en konsument och en person som bedriver yrkesmässig verksamhet i konsumentens medlemsstat eller som riktar sin verksamhet till den medlemsstaten, får inleda ett förfarande mot näringsidkaren i domstolarna i den medlemsstat där konsumenten är bosatt, medan förfaranden mot konsumenten endast får inledas i dessa domstolar. Om näringsidkaren inte bedriver yrkesmässig verksamhet i konsumentens medlemsstat eller inte riktar sin verksamhet till den medlemsstaten, och konsumenten tar initiativ till ett inköp gäller de allmänna reglerna i Bryssel I-förordningen. Detta betyder att varje part kan stämma den andra parten i den medlemsstat där den andra parten är bosatt eller, när det gäller avtalsrelaterade frågor, i domstolarna på den plats där den berörda avtalsskyldigheten utförs (för försäljning av varor gäller detta den plats dit varorna levererades eller skulle ha levererats).

3.3. På vilken grundval beslutas vilken medlemsstat som är ansvarig för genomförandet i en gränsöverskridande situation? Beror det på näringsidkarens etableringsort eller den plats där kunden finns?

Geoblockeringsförordningen berör inte uttryckligen frågan om vilken medlemsstat som är ansvarig för gränsöverskridande överträdelser av förordningen.

Utöver kraven som härrör från principen om lojalt samarbete (artikel 4.3 i EU-fördraget), innehåller kapitel VI i tjänstedirektivet vissa allmänna samarbetskyldigheter⁴⁷. Dessutom föreskrivs särskilda regler för medlemsstaternas genomförande med avseende på gränsöverskridande överträdelser i lagstiftningen om konsumentskyddssamarbete⁴⁸ när det gäller unionsinterna överträdelser som skadar det kollektiva intresset för konsumenter som är bosatta i en annan medlemsstat än den där handlingen eller underlåtenheten ägde rum eller där leverantören är etablerad, eller när det gäller utbredda överträdelser.

Om en konsument till exempel är bosatt i en annan medlemsstat än den där näringsidkaren är etablerad, kan konsumenten vända sig till sin egen myndighet. Den myndigheten kan söka hjälp från sin motsvarighet i den andra berörda medlemsstaten. Inom denna ram kan nationella myndigheter samarbeta både när det gäller utredningen av ett ärende (t.ex. genom att identifiera näringsidkaren) och i samband med genomförandet av åtgärden (t.ex. ålägga böter, begränsa åtkomsten till webbplatser, osv.).

---

⁴⁷ I synnerhet föreskrivs medlemsstaternas grundläggande skyldighet att övervaka de leverantörer som är etablerade i dem, och att utföra kontroller, inspektioner och utredningar som begärs av en annan medlemsstat, såväl som att utse kontaktpunkter för att främja administrativt samarbete.

⁴⁸ Den befintliga Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete"), ändras och ersätts från och med den 17 januari 2020 av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004.

3.4. Hur bör dessa regler genomföras med avseende på näringsidkare som är etablerade i tredjeländer?

Förordningen innehåller inte några särskilda regler om genomförande med avseende på näringsidkare som är etablerade i tredjeländer. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, såsom förekomsten av internationella avtal med de berörda tredjeländerna eller av näringsidkarens tillgångar eller representanter i EU, får den behöriga verkställande myndigheten i den medlemsstat (eller de medlemsstater) där överträdelsen har ägt rum vidta åtgärder för att se till att näringsidkare som är etablerade i tredjeländer följer förordningen. Likaledes kan konsumenter eller företag som påverkas av överträdelser själva försöka verkställa sina rättigheter enligt förordningen, även med avseende på sådana tredjelandsnäringsidkare inför de behöriga domstolarna (se även avsnitt 4.2). Vad gäller de avtal som har ingåtts med konsumenterna kan de skyddande reglerna i Bryssel I-förordningen, som gör det möjligt för konsumenter att stämma näringsidkare i den medlemsstat där konsumenten är bosatt, gälla oberoende av näringsidkarens säte, dvs. även med avseende på näringsidkare som har sitt säte i tredjeländer.

3.5. Kommer kunderna att ha rätt till att hänvisa överträdelser till en verkställande myndighet?

Kunder kommer att ha rätt till att hänvisa påstådda överträdelser av förordningen till de verkställande organ som har utsetts av medlemsstaterna om de tillämpliga reglerna för dessa organs funktionssätt föreskriver detta.

3.6. Finns det inte en risk att en näringsidkare kan straffas två gånger för samma överträdelse? Hur motverkar man detta?

Förutom medlemsstaternas allmänna skyldigheter som härrör från principen om lojalt samarbete och principerna om samarbete som föreskrivs i kapitel VI i tjänstedirektivet, när det gäller relationer mellan företag och konsumenter, tillhandahålls i förordningen om konsumentskyddssamarbete, som ändrades (förordning (EU) 2017/2394) för att vara tillämplig på geoblockeringsförordningen, en uttömmande förteckning över åtgärder för myndigheter för konsumentskyddssamarbete för att förhindra och åtgärda EU-omfattande överträdelser (överträdelser inom EU, utbredda överträdelser eller utbredda överträdelser med en EU-dimension), inklusive överträdelser av geoblockeringsförordningen. Dessa åtgärder inbegriper samarbetsmekanismer för ömsesidig hjälp (utrednings- eller genomförandebegäranden), samordnade åtgärder när det gäller utbredda överträdelser eller utbredda överträdelser med en EU-dimension, och en EU-omfattande aviserings- och tillsynsmekanism. Effektiv samordning mellan myndigheterna inom nätverket för konsumentskyddssamarbete bör förhindra näringsidkare från att straffas två gånger för samma åtgärd.

3.7. Kan domstolar utses till verkställande organ?

I förordningen klargörs att de verkställande organen kan inbegripa domstolar eller förvaltningsmyndigheter. Ur förordningens synvinkel är det viktigaste att de utsedda organens utnämning och befogenheter är sådana att ett lämpligt och effektivt genomförande garanteras.

3.8. Vilka påföljder eller böter riskerar näringsidkarna om de inte efterlever förordningen?

Det är varje enskild medlemsstats ansvar att se till att effektiva, proportionerliga och avskräckande åtgärder kan vidtas mot näringsidkare som begår överträdelser av förordningen. Medlemsstaterna måste meddela sina åtgärder till kommissionen, som därefter måste offentliggöra dem på sin webbplats.

3.9. Hur kan medlemsstaterna meddela kommissionen åtgärderna enligt artikel 7.3?

Vad gäller meddelandeskyldigheten enligt artikel 7.3 i förordningen står det i princip medlemsstaterna fritt att välja hur de vill meddela kommissionen om de åtgärder som krävs. En möjlighet kan vara att medlemsstaterna använder samma meddelandesystem som enligt förordningen om konsumentskyddssamarbete, dvs. meddelanden riktade till kommissionen genom varje medlemsstats ständiga representation.

3.10. Finns det ett behov av särskilda påföljder för överträdelser av artikel 6 i denna förordning?

Inga särskilda påföljder behövs för att tillämpa artikel 6. Den påföljd som föreskrivs i artikel 6 är att de relevanta bestämmelserna i överenskommelser som medför överträdelser av artikel 6 automatiskt är ogiltiga och därför inte kan genomföras.

3.11. Finns det hjälp att få för konsumenter om de hamnar i tvist med näringsidkare?

Ja. Enligt artikel 8 i förordningen måste varje medlemsstat utse ett eller flera organ med ansvar för att hjälpa konsumenter om de råkar i tvist med en näringsidkare på grund av tillämpningen av denna förordning. Denna hjälp kan bestå i att förklara konsumenters rättigheter, hjälpa dem lösa en tvist med en näringsidkare som är etablerad i en annan medlemsstat eller förklara för dem vem de bör kontakta eller vad de bör göra om konsumentorganet självt inte kan hjälpa till.

3.12. Vad innebär praktiskt stöd till konsumenter i artikel 8?

Förordningen fastställer inte de eventuella delar som det praktiska stöd som föreskrivs i artikel 8 bör bestå av. Denna artikel har dock inspirerats av det befintliga stöd som föreskrivs i artikel 21 i direktiv 2006/123/EG. Enligt denna artikel ingår i stöd till tjänstemottagare att i) ge information om vilka regler som gäller, ii) ge information om de befintliga möjligheterna till rättslig prövning, och iii) säkerställa ömsesidigt stöd med andra organ i andra medlemsstater för att ge den information som nämndes ovan.

3.13. Kan de konsumentorgan som utses av varje medlemsstat för att ge stöd till konsumenter även ge stöd till "kunder" i den mening som avses i artikel 2.13?

Artikel 8 i förordningen har titeln "Stöd till konsumenter". Detta betyder att medlemsstaterna är skyldiga att utse ett organ som har ansvar för att ge stöd till konsumenter. Detta förhindrar dock inte medlemsstaterna från att också ge sådant stöd till företag som fungerar som "kunder" i den mening som avses i förordningen.

3.14. *När träder de nya reglerna i kraft och från och med vilket datum tillämpas de?*

Förordningen trädde i kraft på den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning, dvs. den 22 mars 2018. Den kommer att tillämpas från och med den 3 december 2018 (nio månader efter det datum då den offentliggjordes).

Förordningens artikel 6 om avtal om passiv försäljning gäller från och med ett senare datum, dvs. den 23 mars 2020 (24 månader efter ikraftträdandedatum), med avseende på bestämmelser om avtal som ingås före den 2 mars 2018 och följer de relevanta reglerna i EU:s och nationell konkurrenslagstiftning.

4. Bortom geoblockeringsförordningen – regler för e-handel

Geoblockeringsförordningen, och omfattningen av de direkt tillämpbara förbud mot diskriminering som den innehåller, tar hänsyn till EU:s rättsakter på flera olika andra områden som kan vara relevanta för e-handel. Detta avsnitt innehåller ytterligare information om frågor som inte regleras av geoblockeringsförordningen men som ändå är nära förknippade med dess tillämpning.

4.1. Leverans över gränserna

Som nämndes ovan (fråga 2.3.1) påför inte geoblockeringsförordningen i sig näringsidkare någon skyldighet att leverera varor över gränserna. Valet att erbjuda leverans över gränserna till kunder i vissa eller alla medlemsstater förblir i princip ett fritt marknadsföringsbeslut för näringsidkaren, men detta bör tydligt anges i de villkor som gäller för det berörda inköpet.

4.1.1. Tillgänglighet och pris

Många leverantörer av paketleveranstjänster erbjuder nu gränsöverskridande leveranstjänster för e-handlare, företag och enskilda, och en del erbjuder också särskilda lösningar för returerna. Exempel på leverantörer av gränsöverskridande paketleveranstjänster inbegriper nationella postoperatörer (leverantörer av samhällsomfattande tjänster), kurirer, samordnare, internationella förmedlare, mellanhänder (såsom paketmäklare och leveranshanteringsplattformar) såväl som vissa e-detaljhandlare och plattformar som erbjuder sina egna leveranstjänster.

Kommissionen har dessutom inlett ett antal initiativ under senare år för att förbättra tillgången, kvaliteten och överkomligheten i pris för gränsöverskridande leveranstjänster i Europa. Dessa inbegriper förordning (EU) 2018/644 om gränsöverskridande paketleveranstjänster, vars syfte är att öka insynen i de priser som betalas av e-handlare och konsumenter för grundläggande tjänster såsom spårningstjänster för enskilda försändelser.

På grundval av denna förordning kommer kommissionen, från och med 2019, att offentliggöra taxor för paketleveranstjänster på en webbplats så att konsumenter och e-handlare enkelt kan jämföra inhemska och gränsöverskridande taxor mellan medlemsstaterna och mellan leverantörerna. Webbplatsen kommer att framhålla de högsta taxorna för att uppmuntra konsumenter och små e-handlare att leta efter bättre erbjudanden, och nationella tillsynsmyndigheter ska bli skyldiga att utvärdera vissa taxor som verkar vara orimligt höga. Tillsynen av det växande antalet leverantörer av paketleveranstjänster kommer också att öka.

Kommissionen har dessutom stött införandet av en informationswebbplats för e-handlare genom Cosmeprogrammet⁴⁹, och Europeiska standardiseringskommittén har utarbetat en märkning som kan användas av alla leverantörer av paketleveranstjänster och håller på att utarbeta ett sätt att mäta transporttiderna för gränsöverskridande paket. Europeiska e-handelssammanslutningar har avslutningsvis utarbetat förtroendemärken för att öka konsumenternas förtroende när de handlar över gränserna.

Utvecklingen av gränsöverskridande paketleveranstjänster för e-handeln är föremål för en pågående studie som har inletts på kommissionens tjänsteavdelningars vägnar och som inbegriper övergripande översyner av e-handlare och konsumenter i hela EU. Det kommer att utföras en granskning av initiativet för att slutföra den inre marknaden för paketleveranstjänster under 2020, inklusive konsumentskydd och utarbetandet av standarder, som en del av rapporten om utvärderingen och genomförandet av förordningen om gränsöverskridande paketleveranstjänster.

4.1.2. Gränsöverskridande leverans som organiseras av kunden

Om näringsidkaren inte erbjuder gränsöverskridande leveranser kan kunderna själv organisera detta. I detta avseende finns det redan en del affärsmodeller i paketleveranssektorn där hämtning och avlämning i andra medlemsstater tillhandahålls. Express- och kuriroperatörer kan till exempel hämta en försändelse direkt från avsändaren/näringsidkaren istället för att avsändaren/näringsidkaren måste lämna en försändelse på postkontoret eller någon annan anläggning. Fraktspeditionstjänster skulle rimligen också kunna utvecklas för att tillfredsställa konsumentens efterfrågan på detta.

Enbart transport räknas dock inte som en posttjänst. Även om mervärdetjänster räknas som posttjänster⁵⁰, skiljer de sig rent faktiskt till sin natur från samhällsomfattande posttjänster och omfattas därför inte av de skyldigheter som av nödvändighet gäller för samhällsomfattande tjänster (t.ex. överkomlighet i pris) i enlighet med direktiv 97/67/EG (i dess ändrade lydelse enligt direktiven 2002/39/EG och 2008/6/EG).

Om kunder försöker köpa varor över gränserna och använder sig av leverans- eller speditionstjänster till sina medlemsstater som tillhandahålls av en tredjepart måste näringsidkare och kunder ta hänsyn till följande aspekter mot bakgrund av EU:s befintliga regelverk:

- *Övergången av risk:* Vad gäller övergången av risk vid leverans av varor som säljs i enlighet med geoblockeringsförordningen föreskrivs i artikel 20 i direktivet om konsumenträttigheter att konsumenten bär risken för att varor kommer bort eller skadas redan efter leveransen till transportföretaget, om det är konsumenten som anlitat transportföretaget för transporten av varorna och det inte var näringsidkaren som erbjudit detta specifika transportföretag.
- *Ångerrätt:* I artikel 9 i direktivet om konsumenträttigheter föreskrivs den tidsperiod under vilken ångerrätten gäller, dvs. ångerrätten löper ut efter 14 dagar från den dag

---

⁴⁹ <http://deliverineurope.eu/>

⁵⁰ Fraktspeditionstjänster räknas endast som posttjänster om de, utöver tillhandahållande av transport av postförsändelser, tillhandahåller minst en av de övriga tjänster som fastställs i artikel 2.1 i posttjänstdirektivet, jfr mål nr C-259/16, punkt 34.

då konsumenten eller en annan person som utses av konsumenten, dock ej transportföretaget, fysiskt tar varan i sin besittning. Att överlämna varorna till transportföretaget, även om detta har beställts av konsumenten som en del av försäljningen enligt geoblockeringsförordningen, utgör därför inte början på perioden om 14 dagars ångerrätt.

- *Följder för en leverantörs/näringsidkares moms skyldigheter vid försäljning av varor över gränserna:* Se avsnittet nedan om momsregler.

4.1.3. Gränsöverskridande leverans av varor och momsregler

Ur momsperspektiv⁵¹ kan tillhandahållandet av gränsöverskridande leveranser för försäljning av varor i vissa fall utlösa kravet på momsregistrering i leveransmedlemsstaten för att följa momsreglerna i det landet.

Gränsöverskridande försäljning av varor till konsumenter beskattas normalt i den medlemsstat där slutkonsumenten är bosatt. Detta innebär att den leverantör som transporterar varorna bör momsregistrera sig i det land där transporten av varan till slutkonsumenten avslutas om tröskeln för distansförsäljning av varor överskrids i slutkonsumentens medlemsstat⁵².

Från och med den 1 januari 2021 kommer de nuvarande distansförsäljningströsklarna per EU-medlemsstat att avskaffas. En EU-omfattande tröskel på 10 000 euro kommer att införas och kommer att gälla för distansförsäljning inom EU av varor och telekommunikationstjänster, radio- och televisionstjänster och tjänster som levereras elektroniskt.

Varor som importeras från ett tredjeländ till EU är momsbefriade om värdet understiger 22 euro. Från och med 2021 kommer denna momsbefrielse att avskaffas och moms kommer att påföras alla import. Detta kommer att eliminera den konkurrensnackdel som för närvarande förekommer för leverantörer som är etablerade i EU.

Den enda kontaktpunkten, Mini One Stop Shop (MOSS), som för närvarande endast är tillgänglig för telekommunikationstjänster, radio- och televisionstjänster och tjänster som levereras elektroniskt (se även avsnitt 4.3) kommer från och med den 1 januari 2021 att utökas till en enda kontaktpunkt för moms (VAT OSS). Den kommer därför också att vara tillgänglig för de leverantörer som levererar andra varor och tjänster än telekommunikationstjänster, radio- och televisionstjänster och tjänster som levereras elektroniskt till slutkunder i EU, såväl som för import av försändelser av lågt värde som skickas från tredjeländer till konsumenter i EU. För de senare kan momsen betalas in i förväg vid köp online och deklarerar och betalas varje månad av en leverantör eller en mellanhand som är etablerad i EU om en sådan leverantör/mellanhand väljer att använda den enda kontaktpunkten. I sådana situationer kommer importen av dessa varor att vara momsbefriad för att undvika dubbelbeskattning.

De momsskyldigheter som gäller för en leverantör/näringsidkare som säljer varor över gränserna till kunder kan också bero på den person som direkt eller indirekt organiserar transporten till kunden. Om kunden själv transporterar varorna eller om kunden ombesörjer

⁵¹ För en uttömmande förteckning över rättigheter och skyldigheter rörande den momsrelaterade behandlingen bör leverantörer/näringsidkare läsa igenom de relevanta reglerna och bestämmelserna; se även https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en.

⁵² Denna tröskel är antingen 100 000 euro eller 35 000 euro, beroende på det val som gjorts av den medlemsstat där transporten avslutas.

leveransen med en tredje person och leverantören inte direkt eller indirekt medverkar till att tillhandahålla eller bistå med att ombesörja försändelsen eller transporten av dessa varor, är det momsens i den medlemsstat från vilken varorna levereras (dvs. i hemmedlemsstaten) som gäller för leverantören. I leveranser över gränserna inom EU till kunder där leverantören/näringsidkaren direkt eller indirekt medverkar i transporten eller försändelsen av varorna⁵³ är platsen för tillhandahållandet för momsändamål den plats där transporten av varorna avslutas, och leverantören/näringsidkaren kan då behöva momsregistrera sig i kundens medlemsstat.

4.1.4. Gränsöverskridande leveranser och EU:s regler för konsumenter

Som nämndes i skäl 28 tydliggör geoblockeringsförordningen att tillämpningen av den inte bör ”påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och 2011/83/EU”. Förordningen ändrar därmed inte EU:s regelverk för konsumenter, som fortsätter att gälla i situationer som faller inom dess tillämpningsområde (se även frågorna 2.3.23 och 2.3.24). En näringsidkare måste därför följa dessa regler⁵⁴.

När det gäller leverans vid onlineförsäljning betyder detta därför att tydlig förhandsinformation för ett avtal om leveransarrangemang bör tillhandahållas⁵⁵, och att webbhandelsplatser tydligt och läsbart måste ange senast i början av beställningsprocessen huruvida det finns några begränsningar för leveransen⁵⁶. I synnerhet bör näringsidkare ange de länder de levererar till (eller till vilka de inte levererar om det är mer effektivt).

Vad gäller ångerrätten vid onlineförsäljning kan säljarna informera konsumenterna innan avtalets ingående att de måste stå för kostnaderna för återsändande av varorna om de ångrar köpet⁵⁷. Om denna information tillhandahålls står konsumenterna för kostnaden för att återlämna varan⁵⁸, även när varan har sålts i enlighet med geoblockeringsförordningen.

Avslutningsvis, när det gäller varugarantier, föreskrivs i direktivet om försäljning av och garantier för konsumentvaror en obligatorisk garanti för avtalsenlighet. Enligt detta direktiv är säljaren ”ansvarig gentemot konsumenten för all bristande avtalsenlighet som föreligger

---

⁵³ Se RIKTLINJER FÖR MERVÄRDESSKATT nr 876: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf

(sidan 205). I synnerhet står det i riktlinjerna att kommittén för mervärdeskatt enhälligt kom överens om att leverantören ska anses ha medverkat direkt i transporten eller försändelsen av varor i något av följande fall: i) Om leverantören för transporten eller försändelsen av varorna anlitar en tredjepartsunderleverantör som levererar varorna till kunden.

ii) Om försändelsen eller transporten av varorna tillhandahålls av en tredjepart men leverantören helt eller delvis ansvarar för leveransen av varorna till kunden.

iii) Om leverantören fakturerar och uppbär transportavgiften från kunden och vidarebefordrar den till en tredjepart som ombesörjer försändelsen eller transporten av varorna.

Kommittén för mervärdeskatt kom vidare nästan enhälligt överens om att i andra fall av medverkan, i synnerhet när leverantören aktivt främjar en tredjeparts leveranstjänster till kunden, förmedlar kontakten mellan kunden och tredjeparten och tillhandahåller tredjeparten den information som behövs för leveransen av varorna, ska leverantören likaledes anses ha medverkat direkt till transporten eller försändelsen av varorna.

⁵⁴ Se även avsnitt 4.2 om regler om tillämplig (nationell) lag och jurisdiktion och det särskilda klagörande som tillhandahålls i artikel 1.6 i förordningen.

⁵⁵ Artikel 6.1 g i direktivet om konsumenträttigheter.

⁵⁶ Artikel 8.3 i direktivet om konsumenträttigheter.

⁵⁷ Artikel 6.1 i) i direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter.

⁵⁸ Artikel 14.1, andra stycket i direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter.

när varan levereras”, och konsumenten har rätt ”att utan kostnad få varan återställd till avtalsenlighet genom reparation eller utbyte [...] eller att få ett skäligt prisavdrag eller att häva avtalet”. Säljarens skyldighet att kostnadsfritt tillhandahålla reparation eller utbyte av varan inbegriper skyldigheten att täcka de kostnader som krävs för att återställa varan till avtalsenlighet, inklusive portokostnader och kostnader för arbete och material. Varorna måste repareras eller bytas ut inom en rimlig tidsperiod och utan väsentlig olägenhet för konsumenten.

Utöver denna obligatoriska rättsliga garanti får näringsidkare frivilligt ge köpgarantier. En köpgaranti är en del av en näringsidkares affärspolicy, som kan erbjuda konsumenterna vissa rättigheter utöver de som föreskrivs i direktiv 1999/44/EG. För garantin gäller de villkor som anges av säljaren (eller en annan näringsidkare, såsom tillverkaren), vilka kan inbegripa begränsningar med avseende på varaktighet, geografisk omfattning av giltigheten och de kostnader som täcks (såsom porto- och transportkostnader). Som en del av förhandsinformationen för avtalet är näringsidkaren vid distansförsäljning skyldig att meddela konsumenten om den kundassistans och produktservice som gäller efter försäljningen och de garantier som gäller och villkoren för dessa⁵⁹. En köpgaranti är bindande för den som erbjuder den i enlighet med dess villkor⁶⁰.

4.2. Styrning av verksamhet och fastställande av tillämplig lag och jurisdiktion

Unionsrätten ger konsumenter särskilt skydd med avseende på tillämplig lag och jurisdiktion för gränsöverskridande avtal som ingås med näringsidkare⁶¹. Klausuler avseende val av forum och tillämplig lag i avtal som avviker från dessa regler kommer inte att beaktas såvida de inte är till konsumenternas fördel. Näringsidkaren kan därför vara skyldig att tillämpa åtminstone de obligatoriska regler som gäller i konsumentens medlemsstat, eller att föra talan i konsumentens medlemsstat.

Detta särskilda skydd för konsumenter gäller bland annat om näringsidkaren ”riktar sin verksamhet” till konsumentens medlemsstat⁶².

4.2.1. Tolkning av Europeiska unionens domstol

Flera beslut av Europeiska unionens domstol har tydliggjort begreppet ”rikta verksamheten” och därmed gett vägledning om dess tillämpning.

I sin prejudicerande dom i målet *Pammer/Alpenhof*⁶³ behövde domstolen besluta huruvida tillgängligheten av en webbplats räcker för att förmoda att näringsidkaren har riktat sin verksamhet till den medlemsstat där konsumenten är bosatt, i den mening som avses i den bestämmelse som motsvarar artikel 17.1 c i den omarbetade Bryssel I-förordningen.

⁵⁹ Artikel 6.1 m i direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter.

⁶⁰ Artikel 6 i direktiv 1999/44/EG om försäljning av och garantier för konsumentvaror.

⁶¹ Artiklarna 17.1 c i den omarbetade Bryssel I-förordningen och 6.1 i Rom I-förordningen [Lägg till hänvisning till de relevanta rättsakternas nummer].

⁶² I detta avseende hänvisar skäl 24 i Rom I till en enhetlig tolkning av den betydande luckan mellan reglerna i Bryssel I (omarbeting) och Rom I.

⁶³ *Pammer och Hotel Alpenhof*, förenade målen C-585/08 och C-144/09, EU:C:2010:740.

Domstolen beslutade att enbart tillgängligheten till en webbplats i en given medlemsstat inte är tillräckligt för att fastställa att näringsidkaren riktade sin verksamhet dit. För att fastställa detta måste man däremot utröna, mot bakgrund av webbplatserna och näringsidkarens övergripande verksamhet, att näringsidkaren före ingåendet av ett avtal med konsumenten planerade att handla med konsumenter som är bosatta i en eller flera medlemsstater, inklusive den medlemsstat där konsumenten är bosatt.

Domstolen utarbetade en icke uttömmande förteckning med kriterier som kan användas för att påvisa en sådan avsikt.

- Verksamheten är internationell till sin art.
- Vägbeskrivningar, från andra medlemsstater till den plats där näringsidkaren är etablerad, lämnas.
- Ett annat språk eller en annan valuta används än det språk eller den valuta som vanligen används i den medlemsstat där näringsidkaren är etablerad, med möjlighet att genomföra och bekräfta bokningar på detta andra språk.
- Telefonnummer anges med landsnummer.
- Utgifter har lagts ut på en sökoptimeringstjänst på Internet för att göra det lättare för konsumenter med hemvist i andra medlemsstater att få åtkomst till näringsidkarens eller förmedlarens webbplats.
- En annan toppdomän används än den som avser den medlemsstat där näringsidkaren är etablerad.
- Det nämns att näringsidkaren har en internationell kundkrets bestående av kunder med hemvist i olika medlemsstater.

Följande aspekter utgör däremot inte bevis på en sådan avsikt:

- Näringsidkarens eller förmedlarens webbplats helt enkelt är tillgänglig i den medlemsstat där konsumenten har hemvist.
- Angivelse av en e-postadress eller andra kontaktuppgifter.
- Användning av ett språk eller en valuta som är det språk och/eller den valuta som vanligen används i den medlemsstat där näringsidkaren är etablerad.

Därpå följande domar har också klargjort två viktiga detaljer som rör tillämpningen av artikel 17 i den omarbetade Bryssel I-förordningen. I målet *Mühlleitner*⁶⁴ beslutade domstolen att om en verksamhet riktas av en webbplats till en annan medlemsstat gäller de skyddsregler som gör det möjligt för konsumenten att väcka talan mot näringsidkaren i sin egen medlemsstat inte bara om avtalet har ingåtts på distans, utan även om konsumenten har rest till näringsidkarens lokaler för att ingå avtalet på plats.

I målet *Emrek* beslutade domstolen att artikel 17.1 c i den omarbetade Bryssel I-förordningen inte kräver att det finns ett orsakssamband mellan en webbplats och ingåendet av ett avtal. Konsumenterna kan därför förlita sig på skyddsbestämmelserna även om de inte var medvetna om den riktade verksamheten. Ett sådant orsakssamband utgör dock bevis på

---

⁶⁴ Mühlleitner, mål nr C-190/11, EU:C:2012:542.

kopplingen mellan avtalet och en affärsverksamhet eller yrkesmässig verksamhet som riktas till den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist⁶⁵.

4.2.2. Tydliggöranden rörande geoblockeringsförordningen

Geoblockeringsförordningen ändrar inte ovanstående EU-regler om tillämplig lagstiftning och om jurisdiktion. Det återstår därför att bedöma från fall till fall om en näringsidkare ”riktar verksamheten” till konsumentens medlemsstat på grundval av sakförhållandena i varje enskilt fall, även mot bakgrund av de aspekter som beaktas i ovanstående rättspraxis.

I geoblockeringsförordningen tillhandahålls dock en del tydliggöranden *ex lege* rörande vilka verksamheter som föregår avtalets ingående som inte kan ingå i en sådan bedömning, och det föreskrivs att enbart den omständigheten att förordningens regler efterlevs inte i sig betyder att en näringsidkare riktar sin verksamhet till en särskild medlemsstat (artikel 1.6 enligt förtydligandet i skäl 13). Enbart den omständigheten att ett avtal som härrör från efterlevnad av de skyldigheter som fastställs i geoblockeringsförordningen ingåtts (online eller offline) kan därför inte betyda att näringsidkaren riktar sin verksamhet till konsumentens medlemsstat. Likaledes kan en näringsidkare inte anses rikta sin verksamhet uteslutande på grundval av att näringsidkaren tillhandahåller information och stöd till konsumenten efter det att ett sådant avtal har ingåtts.

4.3. Mini One Stop Shop (MOSS) för leverantörer av tjänster som levereras elektroniskt

För tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg, inklusive de som omfattas av geoblockeringsförordningen⁶⁶, innebär MOSS en väsentlig förenkling av de administrativa formaliteter som har att göra med efterlevnad av mervärdesskattereglerna i konsumtionsmedlemsstaten i händelse av tillhandahållande över gränserna⁶⁷. Detta innebär möjligheten för näringsidkare att vända sig till webbportalen för MOSS⁶⁸, som innehåller information om hur man använder MOSS och om de tillämpliga momsreglerna för de tjänster som omfattas i de olika medlemsstaterna.

I synnerhet gör MOSS det möjligt för en leverantör/näringsidkare att tillhandahålla telekommunikationstjänster, radio- och televisionstjänster och tjänster som levereras elektroniskt inom EU utan att behöva registrera sig i varje EU-land de levererar till. Alla dessa skyldigheter kan uppfyllas från en medlemsstat där näringsidkaren är momsregistrerad

Det erbjuds två olika typer av system: ett för leverantörer som är etablerade inom EU (unionssystemet) och ett annat för leverantörer som är etablerade utanför EU (tredjelandssystemet).

---

⁶⁵ Emrek, mål nr C-218/12, EU:C:2013:666.

⁶⁶ Dvs. tjänster vars huvudsakliga kännetecken inte är tillhandahållande av åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller annat skyddat innehåll. Dessa tjänster innebär t.ex. molntjänster, datalagrings-tjänster, webbhotell, brandväggar, användning av sökverktyg och internetkataloger.

⁶⁷ Se i synnerhet rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 och rådets genomförandeförordning (EU) 282/2011.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/telecommunications-broadcasting-electronic-services/

En beskattningsbar person som väljer att använda MOSS måste registrera sig i identifieringsmedlemsstaten.

För unionssystemet är detta den medlemsstat i vilken den beskattningsbara personen har sitt säte.

Om en beskattningsbar person inte har något säte i EU är det den medlemsstat i vilken han eller hon har ett fast driftställe. Om den beskattningsbara personen har mer än ett fast driftställe i EU har han eller hon rätt att välja vilken av dessa medlemsstater som ska vara identifieringsmedlemsstat. Detta är den enda situation i vilken en beskattningsbar person kan välja identifieringsmedlemsstaten inom ramen för unionssystemet, och den beskattningsbara personen är bunden av detta beslut under det kalenderår i vilket han eller hon fattar detta beslut, plus de följande två kalenderåren.

I alla fall inom ramen för unionssystemet kommer den beskattningsbara personen att identifieras för MOSS med samma momsregistreringsnummer som han eller hon använder för sina inhemska leveranser och momsdeklarationer.

I tredjelandssystemet kan den beskattningsbara personen (som varken har ett säte eller ett fast driftställe i EU) välja vilken medlemsstat som helst som identifieringsmedlemsstat. Den medlemsstaten kommer att tilldela den beskattningsbara personen ett unikt momsregistreringsnummer (i formatet EUxxxxyyyyyz).

I båda fallen (unions- och tredjelandssystemet) kan den beskattningsbara personen endast ha en identifieringsmedlemsstat, och alla telekommunikationstjänster, radio- och televisionstjänster och elektroniskt levererade tjänster som levereras till icke-beskattningsbara personer i en medlemsstat i vilken leverantören inte är etablerad måste deklarerars via MOSS om den beskattningsbara personen väljer att använda detta system.

En beskattningsbar person som använder ett av de särskilda systemen måste lämna in en MOSS-deklaration på elektronisk väg för varje kvartal i ett kalenderår, oavsett om han eller hon faktiskt har levererat telekommunikationstjänsterna, radio- och televisionstjänsterna eller tjänsterna som levereras elektroniskt (om inga leveranser har gjorts inom EU under det kvartalet lämnas en nolldeklaration in). MOSS-deklarationen (och den medföljande betalningen) måste lämnas in inom 20 dagar efter slutet av den period som omfattas av deklarationen.

MOSS-deklarationen innehåller detaljer om de leveranser som gjorts till kunder i varje konsumtionsmedlemsstat av den beskattningsbara personen som använder systemet och, när det gäller unionssystemet, av varje fast driftställe.

Identifieringsmedlemsstaten delar upp MOSS-deklarationen för varje konsumtionsmedlemsstat och vidarebefordrar detaljerna till de olika konsumtions- och etableringsmedlemsstaterna.

Identifieringsmedlemsstaten skapar ett unikt referensnummer för varje MOSS-deklaration och meddelar den beskattningsbara personen detta nummer. Detta nummer är viktigt eftersom den beskattningsbara personen måste hänvisa till detta när han eller hon gör den motsvarande inbetalningen.

Den beskattningsbara personen betalar all den moms som ska betalas till identifieringsmedlemsstaten. Han eller hon betalar en enda summa för den totala deklarationssumman (dvs. för varje konsumtionsmedlemsstat). Identifieringsmedlemsstaten delar sedan ut pengarna till respektive konsumtionsmedlemsstat.

4.4. Säkra, billiga och praktiska betalningar online

Den inre digitala marknadens smidiga funktion beror på tillgången på tillförlitliga elektroniska betalningsmetoder som är överkomliga i pris. I geoblockeringsförordningen hänvisas tydligt till det andra betaltjänstdirektivet⁶⁹ och till motsvarande autentiseringskrav som är tillämpliga från och med den 13 januari 2018. Dessutom kommer nya kraftfulla kundautentiseringskrav att bli tillämpliga från och med den 14 september 2019, när den relevanta delegerade akt som kompletterar det andra betaltjänstdirektivet i detta avseende träder i kraft⁷⁰.

Flera nyligen antagna regler bidrar dessutom till målet att säkerställa pålitliga elektroniska betalningsmetoder online till ett överkomligt pris.

Genom att ge alla personer som lagligen är bosatta i EU rätten till ett grundläggande betalkonto som är utrustat med ett elektroniskt betalningssätt öppnar betalkontodirektivet⁷¹ åtkomsten till den digitala inre marknaden för alla EU-konsumenter och gör det möjligt för dem att köpa varor och tjänster online.

Det andra betaltjänstdirektivet erbjuder säkra, kostnadseffektiva och praktiska sätt att betala online som främjar både handlare och konsumenter. Det ökar tillförlitligheten för betalningar online tack vare kravet på mer kraftfull kundautentisering och tack vare bättre skydd för användare av betaltjänster (minskad ansvarsskyldighet vid händelse av bedrägeri). Möjligheten att använda nya leverantörer av betaltjänster – betalningsinitieringstjänster – enligt det andra betaltjänstdirektivet gör det möjligt för varje innehavare av ett bankkonto med internetbank att göra inköp online utan att ens använda ett betalkort, och erbjuder näringsidkare ett innovativt och konkurrenskraftigt betalningsalternativ online.

De nya reglerna enligt det andra betaltjänstdirektivet förbjuder tilläggsavgifter, dvs. ytterligare avgifter för betalningar som gjorts med konsumentkredit- eller konsumentdebitkort, både i butiker och online. Detta avspeglar de lägre kostnaderna för näringsidkare när det gäller att acceptera de flesta konsumentkort i Europa som ett resultat av införandet av ett tak för förmedlingsavgifterna enligt förmedlingsavgiftsförordningen⁷².

5. Bilaga: Tidslinje för genomförande av antagna åtgärder rörande e-handel

---

⁶⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

⁷⁰ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389 av den 27 november 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 vad gäller tekniska tillsynsstandarder för sträng kundautentisering och gemensamma och säkra öppna kommunikationsstandarder.

⁷¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

⁷² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Tidslinje för genomförande av antagna åtgärder rörande e-handel	
13.1.2018	Datum för tillämpning av det andra betaltjänstdirektivet
20.3.2018	Datum för tillämpning av förordningen om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden
22.5.2018	Datum för tillämpning av förordningen om gränsöverskridande paketleveranstjänster
3.12.2018	Datum för tillämpning av geoblockeringsförordningen
1.1.2019	Ikraftträdande av förenklingsåtgärder rörande mervärdesskatt för e-handel för försäljning inom EU av elektroniska tjänster
1.1–30.6.2019	Första insamlingen av data om leverantörer av paketleveranstjänster (enligt förordningen om gränsöverskridande paketleveranstjänster)
31.3.2019	Första offentliggörandet av taxor för paketleveranstjänster (enligt förordningen om gränsöverskridande paketleveranstjänster)
31.7.2019	Första bedömningen av prisöverkomlighet för paketleveranstjänster (enligt förordningen om gränsöverskridande paketleveranstjänster)
17.1.2020	Datum för tillämpning av förordningen om konsumentskyddssamarbete
23.3.2020	Datum för tillämpning av geoblockeringsförordningens passiva försäljningsbestämmelse (artikel 6) på avtal som är förenliga med den relevanta EU-lagstiftningen och med nationell konkurrenslagstiftning och som ingåtts före den 2 mars 2018
1.1.2021	Ikraftträdande av åtgärder rörande mervärdesskatt för e-handel för att vidga omfattningen av den enda kontaktpunkten (OSS) utöver den nuvarande Mini One Stop Shop (MOSS), borttagande av momsbefrielsen för små försändelser, och administrativa samarbetsbestämmelser

